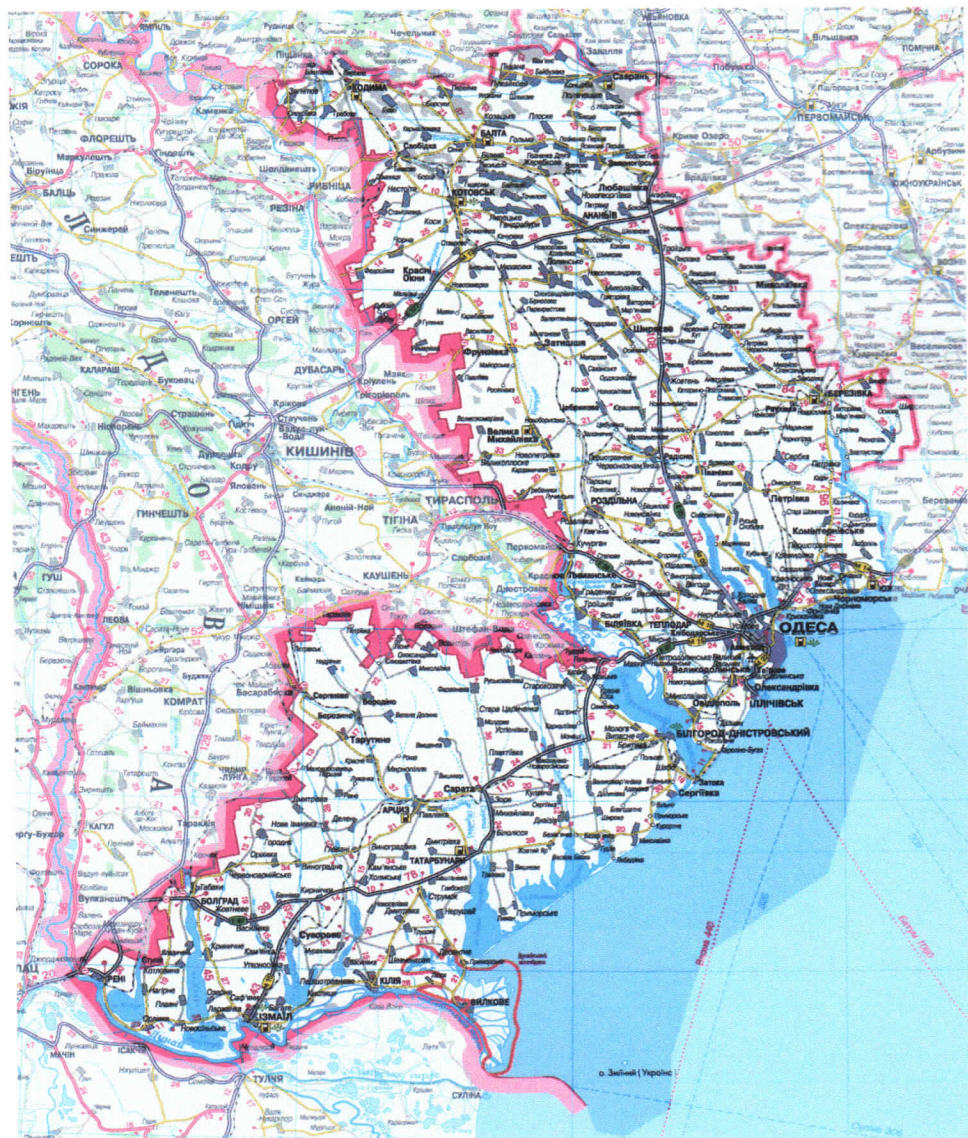

ЗВІТ
про стратегічну екологічну оцінку стратегії розвитку
Одеської області на період 2021-2027

Одеса-2019

СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ 2: ЕКОТРАНСФОРМАЦІЯ	1.2. Міцне здоров'я кожному	1.2.1. Охорона материнства та дитинства						
		1.2.2. Формування здорового населення						
		1.2.3. Доступні та якісні медичні послуги						
		1.3. Фізична активність та спорт	1.3.1. Розвиток резервного спорту					
			1.3.2. Запровадження оздоровчої рухової активності населення					
		1.4. Соціальний захист населення	1.4.1. Гідна праця (Підвищення економічної активності населення, зокрема в сільській місцевості)					
			1.4.2. Доступне житло					
		2.1. Формування раціонального водокористування та чиста вода	2.1.1. Забезпечення якісною питною водою, реконструкція та будівництво систем водопостачання із застосуванням новітніх технологій і обладнання					
			2.1.2. Зменшення забруднення недостатньо очищеними стічними водами поверхневих водних об'єктів регіону					
	2.2. Екологічна енергія		2.2.1. Мінімізація імпорту електроенергії завдяки розвитку власної ресурсної бази					
			2.2.2. Розвиток відновлюваних енергоресурсів					
			2.2.3. Підтримка інвестиційних проєктів з енергоефективності					
	2.3. Захищена та відновлена екосистема	2.2.4. Формування енергоефективної свідомості у громадян						
		2.2.5. Енергомодернізація житлового фонду						
		2.3.1. Створення нових та розширення існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду						
2.4. Належне і відповідальне поводження з відходами	2.3.2. Розроблення проєктів землеустрою з організації та встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду та проєктів організації їх територій							
	2.3.3. Формування екосвідомості громадян							
	2.4.1. Розвиток нових потужностей з переробки та утилізації відходів.							
2.4.2. Впровадження в населених пунктах регіону роздільного збору відходів.								
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про CEO		Аркуш
								5

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

<p>Стратегічний пріоритет 5: Формування на засадах інновацій експортно-орієнтованої харчової індустрії</p>		індустріальні, науково-технологічні парки, мережі, хаби)					
		4.2.3. Удосконалення навичок і компетенцій підприємств, зокрема малих та середніх (підприємництва), необхідних для участі у міжнародній торгівлі					
	4.3. Розбудова та розвиток національного логістичного хабу	4.3.1. Визначення базової мережі для планування мультимодальних вантажних перевезень					
		4.3.2. Відновлення транзитного потенціалу					
	4.4. Приваблива інвестиційна платформа	4.4.1. Інвестиційний маркетинг та промоція регіону					
		4.4.2. Розширення кола закордонних регіонів-партнерів					
	4.5. Високопродуктивне аграрне виробництво	4.5.1. Ефективне функціонування аграрної сфери					
		4.5.2. Розвиток ринкової інфраструктури та сільськогосподарської обслуговуючої кооперації					
		4.5.3. Розвиток ринкової інфраструктури та сільськогосподарської обслуговуючої кооперації					
		4.5.4. Розвиток виноградарсько-виноробної галузі					
	4.6. Цифрова трансформація	4.6.1. Формування в регіоні платформи для розвитку ІТ-індустрії					
		4.6.2. Забезпечення доступності Інтернету					
		4.6.3. Покращення якості надання адміністративних послуг та впровадження електронних сервісів					
		4.6.4. Підвищення рівня прозорості та відкритості влади до громадянина та бізнесу					
		5.1. Впровадження новітніх технологій у виробництво сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки, у тому числі через мережу агропродовольчих кластерів	5.1.1. Підтримка та популяризація новітніх технологій виробництва сільськогосподарської продукції. Залучення сільгоспідприємств та дрібних товаровиробників до виробництва органічної продукції, зокрема у сфері овочівництва, садівництва, ягідництва.				
		5.1.2. Розширення видів спеціалізації у агросекторі за рахунок нішевих культур (ягідництво, овочівництво, горіхівництво), у т. ч. за рахунок вирощування нішевих олійних та ефіро-					
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	<p align="center">Звіт про CEO</p>	Аркуш
							7

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

		олійних культур (льон, гірчиця, лаванда, шипшина, шавлія тощо).
		5.1.3.Підвищення конкурентоспроможності харчових продуктів: розвиток регіональної системи продуктів з географічними найменуваннями.
		5.1.4.Розширення кластерної мережі та напрямків діяльності агропродовольчих кластерів. Сприяння реалізації кластерних ініціатив у сфері виробництва та переробки сільгосппродукції.
		5.1.5.Формування у споживачів навичок здорового харчування на засадах національних (етнічних) кухонь та культурних традицій харчування. Впровадження спеціалізованих гастрономічних турів та програм у сфері індустрії гостинності.
		5.1.6.Пропагування інноваційних підходів у сфері розвитку сучасної індустрії харчування та участь у спеціалізованих заходах (проектах) у сфері Food industry, HoReCa.
		5.2.Зростання конкурентоздатності підприємств харчової переробної промисловості за рахунок впровадження інноваційних технологій
		5.2.2.Налагодження ефективної співпраці між суб'єктами підприємництва і науковцями з питань впровадження у виробництво нових та удосконалених технологічних рішень.
		5.2.3.Сприяння впровадженню інноваційних технологій у сфері зберігання та переробки агросировини (сушка, заморожування, консервування тощо), а також розробки нових рецептур та розширенню асортименту продуктів, виготовлених із застосуванням інновацій.
		5.2.4.Створення каталогу локальних та органічних виробників та продуктів, у тому числі з географічними найменуваннями регіону.
		5.2.5.Розвиток наукових досліджень зі створення нових технологій у сфері виробництва харчових продуктів і

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO	
---------------------	--

Аркуш	8
-------	---

		<p>гармонізації вимог до їх якості та безпеки із міжнародними стандартами. Поширення інформації про позитивні приклади перетворення ідеї на інноваційний продукт.</p>
		<p>5.2.6. Популяризація інноваційних рішень щодо технологічно вдосконалених продуктів, нових інгредієнтів, їх властивостей шляхом видання інформаційних матеріалів та участі у тематичних заходах (конференції, виставки, семінари, симпозиуми, «круглі столи» тощо).</p>
		<p>5.2.7. Поширення методів інноваційно-технологічного консалтингу у сфері комплексної переробки сільськогосподарської сировини.</p>
	<p>5.3. Поширенню ринків збуту органічної продукції та харчових продуктів, виготовлених з використанням інноваційних технологій</p>	<p>5.3.1. Покращення якості надання адміністративних послуг, підвищення рівня прозорості та відкритості влади до громадянина та бізнесу, впровадження електронних сервісів</p>
		<p>5.3.2. Дослідження нових потенційних ринків збуту та надання сприяння у підготовці документів щодо сертифікації продукції.</p>
		<p>5.3.3. Надання підтримки у подоланні державних та міждержавних бар'єрів у здійсненні експортної діяльності.</p>

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO	
---------------------	--

Аркуш
9

2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

2.1 Фізико-географічне розташування

Одеська область – приморський і прикордонний регіон України, розташований на крайньому південно-заході країни, з територією 33,3 тис. кв. км. і з населенням 2,4 млн. чоловік.

По території області проходять державні кордони України з Румунією і Молдовою. На півдні область своєю окраїною виходить до Чорного моря. Довжина морського і лиманного узбережжя від гирла ріки Дунай до Тилігульського лиману досягає 300 км.

Тепле море, лікувальні грязі, мінеральні води, морські пляжі створюють винятково високий рекреаційний потенціал Одещини. У пониззі великих річок (Дунай, Дністер) і лиманів, на морських узбережжях і в шельфовій зоні розташовані високо цінні й унікальні природні комплекси, водно-болотні угіддя, екосистеми, що формують високий біосферний потенціал регіону, який має національне і міжнародне, глобальне значення.

Одеська область відрізняється багатством видового різноманіття диких тварин, що обумовлено різноманітністю кліматичних, геоморфологічних та екологічних умов. Використання мисливських тварин здійснюється користувачами мисливських угідь, кількість яких в області становить 51, а закріплена площа угідь – 2,5 млн. га. За даними обліку чисельності мисливських видів тварин їх кількість в останні кілька років залишається стабільною. Завдяки багатству водних об'єктів область займає друге місце в Україні за обсягами вилову риби та морепродуктів і є найперспективнішим та найважливішим рибогосподарським регіоном держави. Основу промислу прісноводних видів риби складає карась, лящ, товстолобик, пеленгас і окунь. Разом з тим, незважаючи на значну кількість рибодобувних підприємств, в області спостерігається тенденція зниження вилову риби у внутрішніх водоймах. Для відновлення промислової іхтіофауни водоймищ потрібен розвиток аквакультури.

З метою охорони, збереження та відтворення рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин відповідним рішенням обласної ради від 18.02.2011 № 90-УІ затверджено Перелік видів тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Одеської області та Положення про нього.

Природно-заповідний фонд Одеської області станом 01.01.2019 має в своєму складі 123 об'єкта, з них 16 об'єктів загальнодержавного значення, та 107 об'єктів - місцевого значення. Загальна площа об'єктів природно-заповідного фонду становить 159974,1992 га. З урахуванням того, що 12 об'єктів загальною

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

							Аркуш
							Звіт про СЕО
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата		10

площею 9133,25 га знаходяться у складі природно-заповідних територій, фактично займана ПЗФ площа в області становить – 150840,9492 га. Відношення площі ПЗФ до площі Одеської області («показник заповідності») становить 4,5 %.

Одеська область є частиною морського фасаду України. Вона розташована на перетинанні найважливіших міжнародних водних шляхів: Дунайський водний шлях після завершення будівництва в 1992 році каналу Дунай-майн-Рейн є найкоротшим виходом із країн Європи в Чорне море, далі - у Закавказзя, Середню Азію, на Близький Схід; ріка Дністер зв'язує регіон з Молдовою, а Дніпро - з Центральною Україною і Беларуссю, а після завершення реконструкції Дніпровсько-Бугзького і Дніпровсько-Неманського каналів - з Польщею і країнами Балтії. Волго-Донська система зв'язує Азово-Чорноморський басейн із Росією (аж до Санкт-Петербурга і Мурманська), Казахстаном, Туркменістаном, Азербайджаном, Іраном, забезпечуючи виходи до Каспійського, Балтійського і Білого морів.

Рис. 1 Карта розташування Одеської області

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про СЕО	
---------------------	--

Аркуш	11
-------	----

2.2 Соціально-економічні умови

Дані наводяться згідно даних Екологічного паспорту Одеської області (загальнодоступне джерело інформації <http://ecology.odessa.gov.ua/zvti/>).

Адміністративно-територіальний поділ.

На теперішній час область займає територію 33,3 тис км².

Одеська область - приморський і прикордонний регіон України, розташований на південному заході країни, з територією 33,3 тис км², що становить 5,5% території України.

До складу області входять 26 районів, 9 міст обласного та 10 міст районного значення, 33 селища міського типу.

Стан розвитку об'єднаних територіальних громад

На 01 січня 2019 року на території області у рамках децентралізації було утворено 31 об'єднану територіальну громаду (ОТГ), з них у:

2015 році – 8 ОТГ (Балтська та Біляївська міські ОТГ, Великомихайлівська селищна ОТГ, Маразліївська, Розквітівська, Новокальчевська, Красносільська та Тузлівська сільські ОТГ);

2016 році – 3 ОТГ (Затишанська та Ширяївська селищні ОТГ, Коноплянська сільська ОТГ);

2017 році – 14 ОТГ (Березівська і Вилківська міські ОТГ, Авангардівська, Цебриківська, Таїровська селищні ОТГ, Шабівська, Куяльницька, Лиманська, Маяківська, Старокозацька, Дальницька, Знам'янська, Яськівська, Мологівська сільські ОТГ);

2018 році – 6 ОТГ (Кілійська міська, Любашівська і Окнянська, селищні та Визирська, Великобуялицька і Великопосківська сільські ОТГ).

З утворених у минулому році ОТГ перші місцеві вибори відбулися у квітні 2018 року у Кілійській міській, Любашівській та Окнянській селищних ОТГ.

Перші вибори депутатів Визирської, Великопосківської та Великобуялицької сільських рад та, відповідно Визирського, Великопосківського, Великобуялицького сільських голів не відбулися 23 грудня 2018 року у зв'язку з тим, що з 26 листопада по 26 грудня 2018 року в області діяв правовий режим воєнного стану.

У лютому 2019 року, відповідно до звернення Зеленогірського селищного голови, обласна державна адміністрація, керуючись частиною восьмою статті 7 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», направила звернення до Центральної виборчої комісії з пропозицією щодо призначення перших виборів депутатів Зеленогірської селищної ради об'єднаної територіальної громади та Зеленогірського селищного голови.

Таким чином, на 11.02.2019 в області утворено 32 ОТГ загальна площа яких покриває 30,9% площі області.

Площа територій створених громад суттєво коливається у розмірах: найменшою за площею є Авангардівська ОТГ Овідіопольського району

Зам. інв. №	Підп. і дата	Інв. № ор.							Аркуш
									12
			Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про CEO

(34,5 км²), найбільшою – Куяльницька ОТГ Подільського району (1025,2 км²).

Кількість жителів Одеської області, які проживають на території ОТГ становить 340,4 тис. осіб (14,3 % від загальної кількості жителів області).

Загалом на сьогодні в області об'єдналося 139 місцевих рад (28,4% від загальної кількості рад базового рівня станом на 01.01.2015).

Триває об'єднавчий процес щодо утворення Овідопольської, Захарівської, та Андрієво-Іванівської сільської ОТГ.

Ініційовано об'єднавчі процеси щодо утворення ще 3 ОТГ, зокрема: Курісовської і Фонтанської сільських ОТГ (Лиманський район) та Іванівської селищної ОТГ.

Також, у минулому році Павлинська сільська рада Іванівського району приєдналася до Красносільської сільської ОТГ Лиманського району (очікується призначення додаткових виборів депутатів Красносільської сільської ради); триває процес приєднання Мирненської сільської ради до Біляївської міської ОТГ, Новодолинської сільської ради до Авангардівської селищної ОТГ Овідіопольського району, Бобрицької сільської ради до Любашівської селищної ОТГ та Новопольської сільської ради до Балтської міської ОТГ.

Аналіз демографічної ситуації Одеської області за 2013-2018 роки свідчить про існування негативних тенденцій у зазначеній сфері, зокрема таких, як:

- скорочення чисельності наявного населення. Протягом 2013-2017 років зберігається тенденція до скорочення наявного населення.

Так, з 2013 до 2017 роки чисельність наявного населення скоротилась з 2396,5 тис осіб до 2383,1 тис осіб. Обсяги скорочення наявного населення відповідно до попереднього року набули свого піку у 2015 році (-6,1 тис. осіб).

За останньою оприлюдненою інформацією Головного управління статистики в Одеській області протягом січня-жовтня 2018 року чисельність наявного населення становила 2380,6 тис осіб, що менше на 1,6 тис осіб, ніж у відповідному періоді 2017 року.

Статева структура населення області характеризується перевагою жінок над чоловіками (таблиця 3). Протягом 2013-2017 років чисельність жінок поступово зменшувалася. Так, якщо у 2013 році чисельність жінок становила 1265,7 тис осіб, то у 2017 році цей показник становив 1256,1 тис осіб. Відповідно до загальної чисельності постійного населення протягом 2013-2017 років чисельність жінок коливалася від 53,1% до 53,0%.

Промисловість.

Одеська область - високорозвинений індустріальний регіон, промисловість якого відіграє значну роль у структурі реального сектору економіки регіону.

У 2018 році порівняно з 2017 роком обсяг промислового виробництва зменшився на 8,2%. (2017 рік – 112,2%, 2016 рік – 109,2%)

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

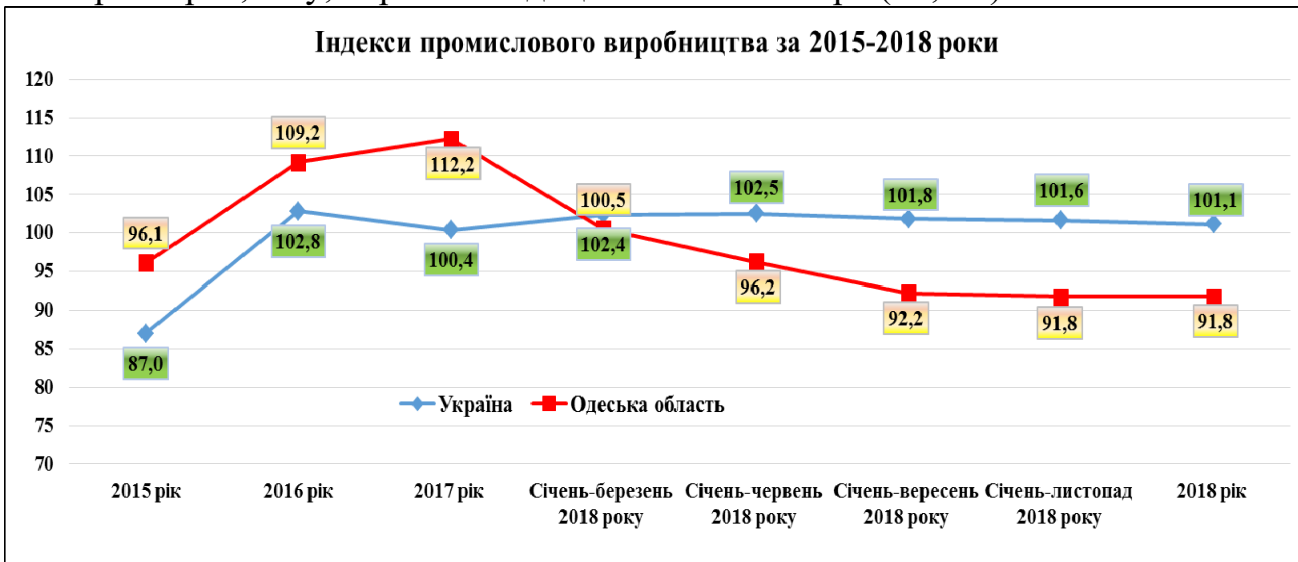
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO					
13					

Аркуш
13

Зменшились обсяги виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (-17,3%), харчових продуктів, напоїв (-10,0%), у текстильному виробництві, виробництві одягу, виробів зі шкіри (-7,1%), у машинобудуванні (-4,5%), гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (-2,5%), на підприємствах з виробництва виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності(-0,6%).

Поряд з цим зросли обсяги виробництва у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів (+7,1%), у виробництві основних фармацевтичних продуктів і препаратів; на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (+1,1%).

Зниження обсягів виробництва промислового комплексу на 8,2% у 2018 році обумовлено, в першу чергу, зниженням обсягів виробництва на 10,0% у харчовій промисловості (частка 41,6% у загальному обсязі промислового виробництва).

Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції - зниження обсягів промислового виробництва в галузі на 17,3% у 2018 році. Частка галузі у загальному обсязі реалізованої продукції становить 0,7%. Така ситуація пов'язана в основному з нестабільною роботою ПАТ «Одеський припортовий завод» з виробництва карбаміду, аміаку – тобто із стабільним забезпеченням давальницької переробки газу на потужностях підприємства. Протягом 2018 року АТ «ОПЗ» працювало неритмічно, з зупинками виробничих потужностей внаслідок відсутності стабільного джерела постачання основної сировини - природного газу. З початку 2018 року по поточний час виробничі потужності заводу були завантажені лише у період лютий-квітень 2018 року на умовах постачання давальницької сировини. Внаслідок відсутності постачання природного газу з вини постачальника - ТОВ «ВЕК» 30.04.2018 р. АТ «ОПЗ» було вимушено зупинити виробничі потужності, які не працюють і до сьогодні.

У металургійному виробництві, виробництві металевих виробів зросли обсяги виробництва дроту зі сталі нелегованої, канатів з чорних металів, сітки із

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок.	Підпис	Дата

Звіт про CEO

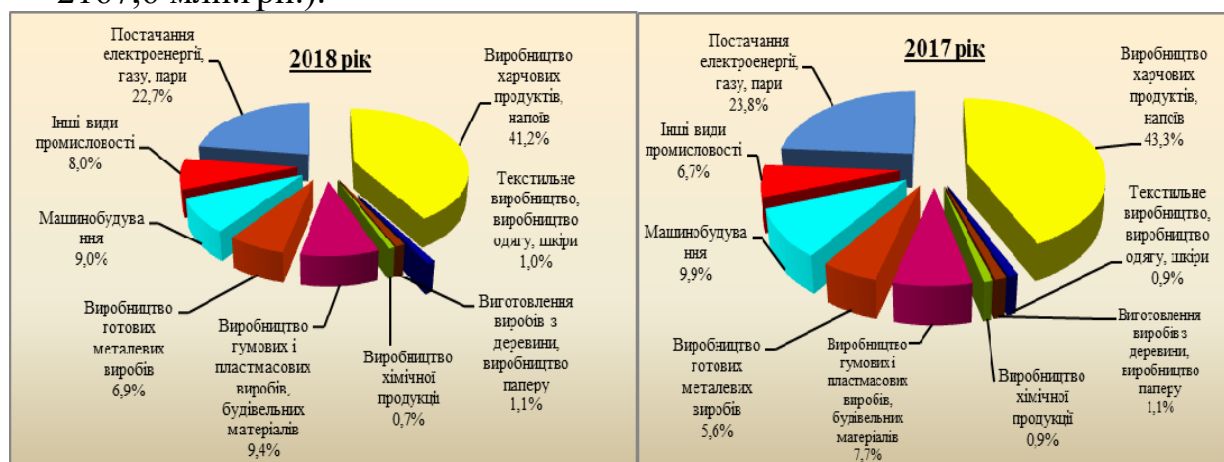
дроту сталевого, фібри і цвяхів *ПрАТ «ВО «Стальканат - Сілур» завод «Стальканат».*

У машинобудуванні збільшили обсяги виробництва проводів та кабелів до 1000 В, кабелів радіочастотних *ПАТ «Одескабель»*; телевізійних приймачів *ТОВ «Телекомунікаційні технології»*, послуг з ремонту авіадвигунів *ДП «Одеський авіаційний завод»*, контейнерів *ПрАТ «Іллічівський судноремонтний завод»*

У виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції збільшило обсяги виробництва цементу *ТОВ «Цемент».*

Промисловість Одеської області це:

- 2,3% промислового виробництва – 13 місце в країні за 2018 рік;
- 56,9 тис. штатних працівників (за грудень 2018 року);
- 14,9% всіх капітальних інвестицій (за січень-вересень 2018р. 2167,6 млн.грн.).

Транспортний комплекс та зв'язок.

Транспортно-дорожній комплекс в області представлений усіма видами транспорту і включає у себе найкрупніші морські експедиторські торговельні порти, судноплавні компанії, розвинене залізничне та автодорожнє господарство, широку мережу автотранспортних підприємств, аеропортів та аеродромні комплекси, авіакомпанії. В області у широких масштабах забезпечується передача вантажів між різними видами транспорту, діють міжнародні залізнично-морські та автомобільно- морські переправи.

Через територію Одеської області проходять п'ять міжнародних транспортних коридорів: сьомий та дев'ятий критські, транспортний коридор TRASECA (Європа- Кавказ-Азія), коридори «Балтійське море - Чорне море» та «Чорноморське транспортне кільце» - транспортний коридор навколо Чорного моря Організації Чорноморського Економічного Співробітництва (ОЧЕС).

Підприємствами транспорту перевезено 41,1 млн т вантажів, що на 1,3% менше, ніж у 2017 році (по Україні – -2%).

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO				
---------------------	--	--	--	--

Аркуш
15

Послугами пасажирського транспорту скористалися 295,6 млн пасажирів, або 99,3% від обсягу 2017 р.

У 2018 році усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 11,4 млрд пас. км, що на 0,4% менше від обсягів 2017 року.

Сільське господарство

Сільське господарство - одна з провідних галузей економіки регіону та відіграє важливу роль у формуванні темпів економічного зростання.

За попередніми даними темп зростання валової продукції сільського господарства становив 100,5%, в т.ч.: рослинництва – 102,1%, тваринництва – 92,2%.

За попередніми розрахунками діяльність сільськогосподарських підприємств області у 2018 році буде прибутковою.

Чистий прибуток становитиме близько 5,5 млрд грн, що на 200,0 млн грн більше рівня 2017 року (5325,4 млн грн), на 207,1 млн грн рівня 2016 року (5287,9 млн грн.) та на 1109,5 млн грн. рівня 2015 року (4390,5 млн грн.).

Рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва становитиме 29,1% (у 2017 році – 32,2%, у 2016 році – 38,4%, у 2015 році – 40,3%), в тому числі рослинництва 28,9%, тваринництва 0,3%.

Тваринництво

За 2018 рік зменшилось виробництво м'яса, молока, яєць і вовни на 4,7, 3,8, 17,7 і 9,6 % відповідно.

Чисельність поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств становить 154,8 тис голів, що на 6,5 % менше, ніж торік, у т.ч. корів на 1,2% менше і становить 93,3 тис голів. Зменшилось поголів'я свиней на 27,8 % і становить 173,0 тис голів овець та кіз на 7,4% та становить 318,8 тис голів, поголів'я птиці становить 3173,6 тис голів, що на 23,5% менше ніж торік.

Введено в експлуатацію виробничий комплекс з відгодівлі 2,0 тис голів великої рогатої худоби та 3,0 тис голів овець ТОВ «ААРОН БУЛЛЗ» с.Вовківське Лиманського району (вартість проекту - 3,4 млн грн) та ТОВ «Юг Агро Сервіс» завершив модернізацію молочної ферми на 200 голів у с.Ряснопіль Березівського району (вартість проекту – 8,0 млн. грн.).

Триває реконструкція свиногокомплексу на 24,0 тис голів свиней ТОВ «Агропрайм Холдинг» у с. Каракурт Болградського району (вартість проекту – 27,0 млн. грн.)

Харчова та переробна промисловість

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг реалізованої продукції становив 13028,2 млн грн, що складає 43,9% до всієї реалізованої продукції.

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата				

На території Одеської області здійснюють виробничу діяльність 112 підприємств харчової промисловості, послуги із зберігання сільськогосподарської продукції надають 43 елеватори загальною ємністю 3,5 млн тонн, крім цього 43 сільськогосподарських підприємства виробляють продукти харчування. В регіоні майже весь асортимент харчових продуктів виготовляється в кількості, яка відповідає визначеним нормам споживання. Всього на підприємствах переробної промисловості регіону працюють близько 12,5 тис чоловік, обсяги виробництва становлять 37% від загального промислового виробництва.

В галузі реалізуються інвестиційні проекти на суму 2,4 млрд грн, в першу чергу це стосується зберігання та перевантаження зерно – бобових культур, молочних і м'ясопереробних підприємств.

До основних експортно-привабливих продуктів харчування, які вирощуються та виробляються на підприємствах області віднесено зернобобові культури, рослинні олії та вино виноградне. Нажаль, за останній час експорт вина виноградного скорочено на 39%. Країни до яких здійснюється експорт, в першу чергу, слід віднести Китай, Індію, країни Близького сходу, збільшується постачання до країн Європейського союзу.

Туризм.

Одеський регіон є одним із провідних туристсько-рекреаційних центрів України, що обумовлено в першу чергу особливостями економіко-географічного розташування області, сприятливими природно-кліматичними умовами, наявністю великої кількості пам'яток історії, культури архітектури та містобудування, природних лікувальних ресурсів і морських піщаних пляжів.

Що створює всі передумови для розвитку в області різних видів туризму: культурно-пізнавального, релігійного, лікувально-оздоровчого, екологічного, круїзного, сільського та інших спеціалізованих видів туризму. Вирішальне значення для розвитку індустрії відпочинку має наявність на території Одещини розвиненої туристичної інфраструктури, основу якої складають заклади тимчасового розміщення: готелі, санаторно-курортні, оздоровчі заклади тощо.

З метою підвищення рівня інформування про Одеську область як туристичний напрямок обласною державною адміністрацією у мережі Інтернет в тестовому режимі запущено туристичний портал Одеської області tourism.odessa.gov.ua. Створенно низку промоційних відео про туристичний потенціал Одеської області з подальшим їх трансляванням на телебаченні та в мережі Інтернет. Також розроблено прототип мобільного додатку для туристів.

У липні, серпні та листопаді 2018 року було розміщено рекламні матеріали про туристичний потенціал Одеської області у бортовому журналі «Міжнародних Авіаліній України» та у серпня 2018 року у бортових журналах «Інтерсіті».

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата				

Проводиться постійна робота, щодо поширення поліграфічної рекламно-інформаційної продукції про туристичний потенціал Одеської області (для розповсюдження на виставках та існуючих туристичних інформаційних центрах).

З метою підвищення якості та конкурентоспроможності туристичного Продукту реалізовується проект секторальної підтримки «Створення та просування на вітчизняний і світовий туристичний ринок комплексного туристичного продукту міста Білгород-Дністровський Одеської області». Завданням проекту є створення конкурентоспроможного на внутрішньому та світовому ринках комплексного туристичного продукту. Проект пройшов всі етапи конкурсного відбору та у березні 2018 року визнаний переможцем.

У 2018 році було проведено 2 форуми «Туристичний кластер» та «Гастрономічний туризм одеського регіону». Також протягом року проводилися круглі столи з представниками місцевої влади та туристичним бізнесом у м. Вилкове, смт. Саврань, у с. Маяки щодо розвитку зеленого сільського туризму.

Розроблено та діють 19 нових туристичних (винних, гастрономічних, екскурсійних, релігійних та екологічних) маршрутів (в Бессарабії, на півночі області, у центральній частині регіону).

Значним досягненням обласної державної адміністрації є прийняття Верховною Радою України 05 грудня 2018 року Проекту Закону «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення». Розроблена дорожня карта та стратегічний портфель проектів розвитку курорту «Куяльник».

Розпорядженням голови обласної державної адміністрації створено робочу групу з питань внесення туристичного об'єкту - історико-культурної пам'ятки Аккерманської фортеці до списку світової спадщини ЮНЕСКО. На разі подано Заявку про включення до Попереднього Списку (Tentative List) всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Антична Тіра-Білгород-Дністровська (Аkkerманська) фортеця, від Еллади до України на розгляд Національної комісії України у справах ЮНЕСКО Міністерства закордонних справ України з подальшим направлення її до Комітету Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Освіта.

Систему закладів загальної середньої освіти утворюють 816 освітніх навчальних закладів різних типів і форм власності. У 2017/2018 навчальному році цей показник склав 860 заклад, у 2015/2016 - 871.

Інформація щодо загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів

Навчальний рік	Кількість загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів	Кількість загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів з чисельністю до 100 учнів	% до загальної кількості загальноосвітніх навчальних закладів I-III
2016-2017	581	81	13,9
2017-2018	577	75	13
2018-2019	566	54	9,5

Зам. інв. №
Підп. і дата
Інв. № ор.

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата
-----	--------	------	-------	--------	------

Звіт про CEO

Аркуш
18

- відкрито 2 нових сучасних заклади дошкільної освіти у реконструйованих пристосованих приміщеннях с. Фонтанка та с. Шомполи Лиманського району;

- відновлено діяльність 2 закладів дошкільної освіти у м. Одесі (ЗДО №48 та НВК №125);

- відкрито 7 дошкільних відділень у складі закладів загальної середньої освіти Березівського (3 заклади), Роздільнянського (2 заклади), Савранського та Ширяївського районів;

- видано ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем дошкільної освіти десяти закладам дошкільної освіти приватної форми власності у м. Одесі;

- відкрито 12 додаткових груп у функціонуючих закладах дошкільної освіти області та 25 груп з короткотривалим перебуванням дітей у закладах загальної середньої освіти.

В області триває будівництво нових закладів дошкільної освіти в Овідіопольському, Тарутинському та Біляївському районах, реконструкція приміщень для створення дошкільних відділень у складі закладів загальної середньої освіти у Лиманському, Роздільнянському, Березівському районах та Куяльницькій ОТГ.

Мережа закладів фізичної культури і спорту в області складає 38 одиниць.

Кількість дітей та підлітків, залучених до систематичних занять у дитячо-юнацьких спортивних школах – 17,4 тис осіб.

Впродовж 2018 року проведено 49 спортивно-масових заходів за участю 212,6 тис дітей.

З метою ефективної реалізації завдань з національно-патріотичного виховання у 2016 році було розроблено та затверджено рішенням сесії обласної ради від 17 червня 2016 року №219-VII обласну цільову комплексну програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки. Пріоритетним напрямом Програми є спрямування на формування патріотизму, національної й громадянської свідомості, ціннісного ставлення до суспільства та держави. Розмір передбаченого фінансування Програми в обласному бюджеті на 2018 рік – передбачено 794 тис грн; виділено – 764 тис грн.

У 2018 році обласною державною адміністрацією спільно із Міністерством молоді та спорту України та громадською спілкою "Творче патріотичне об'єднання "Музичний батальйон" проведено Всеукраїнський фестиваль, спрямований на формування національно-культурної ідентичності, «Дунайська Січ – 2018», який відбувся з 28 по 29 червня 2018 року, в м. Ізмаїл. Заходом охоплено близько 10 000 осіб.

З метою формування громадянської позиції і національно-патріотичного виховання дітей та молоді у 2018 року організовано ряд заходів, направлених на відродження національно патріотичного виховання, утвердження громадянської свідомості і активної життєвої позиції молоді.

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата			

Охорона здоров'я.

На початок 2019 року в області 163 медичні установи, у т.ч. за рахунок місцевих бюджетів утримується 146 закладів.

В структурі існуючих закладів охорони здоров'я області, які утримуються за рахунок місцевого бюджету, зареєстроване: 69 лікувальних закладів (60 лікарень +6 пологових будинків+3 диспансери з ліжковим фондом). До складу лікарень входять: 2 обласні лікарні, 2 шпиталі для ІВВВ, 15 міських лікарень для дорослих та 3 для дитячого контингенту, 26 центральних районних, 1 районна. Пологову допомогу надають 5 пологових будинків та Перинатальний центр II рівня.

Як амбулаторно-поліклінічні установи зареєстроване 71 заклад (59 амбулаторно-поліклінічних та 5 диспансерів різних профілів та 7 стоматологічних поліклінік). Потужність амбулаторно-поліклінічних установ - 42,0 тис відвідувань за зміну

Кількість нелікувальних закладів становить 22 установи: Центр здоров'я та комунікацій, 2 Інформаційно-аналітичні центри медичної статистики, Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, 3 заклади експертного характеру – МСЕК, ПАБ, СМЕ, 2 станції переливання крові та інші.

В області існують 9 санаторіїв, 4 будинки дитини на 565 місць та 2 дитячих санаторії на 320 ліжок, зокрема 120 ліжок для хворих на туберкульоз тощо.

Потужність стаціонарних закладів по території області складала станом на 01.01.2016 17 661 ліжко. Забезпеченість ними населення у 2017 році становила 74,0 на 10 тисяч, зокрема ліжками місцевого бюджету (16 416 одиниць) - 68,8 ліжок на 10 тисяч при існуючому у той час нормативі – 80 ліжок на 10 тисяч населення.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 №1024 «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними ліжками у розрахунку на 10 тисяч населення» норматив було знижено до 60 ліжок на 10 тис. Міністерством охорони здоров'я було розроблено проект медичних рекомендацій щодо розрахунку ліжок на територіях. За минулі 3 роки стаціонарний фонд області скоротився на 2010 одиниць та на 01.01.2019 становить 15651 ліжко, що нараховує 66,0 одиниць на 10 тис жителів (ліжками місцевого бюджету – 61,3) при середньому показнику по Україні 2017 року – 67,5 ліжок на 10 тис населення.

Станом на 01.01.2019 організовано 40 Центрів первинної медичної допомоги, у т.ч. 14 функціонують у містах регіону та 26 – в районах області. Обласний план виконано на 100%.

З метою забезпечення населення первинною медичною допомогою, а саме мережею амбулаторій ЗПСМ, з урахуванням характеру розселення міського та сільського населення, залежно від характеру забудови та досягнення рівної

Зам. інв. №							Аркуш	
								21
Підп. і дата							Звіт про CEO	
Інв. № ор.	Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата		21

доступності первинної медичної допомоги, в області протягом останніх 3-х років проведено ряд реорганізаційних заходів.

За 2018 рік заклади первинної ланки *типу амбулаторій сімейного лікаря*, які фінансуються з місцевих бюджетів, нараховують 300 установ (наприклад, на 01.01.18- 298), серед яких 183 амбулаторії розташовані у сільських районах регіону та 117 – у містах області.

Одночасно на території області надають медичну допомогу за принципом сімейного лікаря 2 самостійні приватні амбулаторії (Медичний центр «Вемамед» та ТОВ «АЗПСМ»).

Крім установ амбулаторного типу, первинну медичну допомогу на засадах загальної практики надають заклади, в яких відкрити відділення та кабінети сімейної медицини. У містах організовано 5 подібних відділень, серед яких зареєстрована Клініка Медичного університету, поліклініки м. Теплодар та Чорноморськ тощо. Також працюють відділення сімейного типу при Миколаївської та Ізмаїльської ЦРЛ, 2 відділення при установах відомчого підпорядкування (у шпиталях Міністерства оборони України та Прикордонної служби) та 8 дільниць у приватних лікувальних закладах (Центр «Медікап», ТОВ «Медея», ТОВ «Дім медицини» та інші).

Кількість населення, що отримує первинну медичну допомогу на засадах загальної практики, взагалі по області складає 1 993 671 особи, зокрема на селі – 714 157 мешканців.

Загальна забезпеченість жителів регіону амбулаторними установами нараховує станом на 01.01.2019 1,27 проти 1,25 на 10 тисяч рік тому та при нормативі 1,60. Показник фактичної забезпеченості амбулаторіями по території районів підвищився і становить 2,25 на 10 тисяч проти 1,9 у попередньому році при нормативі 2,9 закладів на 10 тисяч, зокрема у сільській місцевості – 2,31 амбулаторії на 10 тисяч (норматив 3,0), наприклад у 2015 році даний показник було зареєстроване на рівні 1,65 на 10 тис.

Показник малюкової смертності в 2012-ому році складав 8,84 на 1000 народжених живими, в 2016 році нарахував 7,87 на 1000 народжених живими, надалі 8,33 на 1000 народжених живими за 3 квартали 2017 року знизився до 7,32‰ за 9 місяців 2018 року.

Рівень перинатальної смертності у 2015 році порівняно з попереднім роком був на рівні 9,28‰, за підсумками минулого року – 10,66 та у 2018 році змінився мало та становить 10,59 на 1000 народжених живими.

Протягом 2016 року показник материнської смертності по області вагомо знизився та склав – 7,57 (2 випадки), що було майже вчетверо нижче, ніж у 2015 році, але в 2017 році знову підвищився вдвічі та становив 15,74 на 100 тис народжених живими при державному показнику 2016 року – 14,8 на 100 тис народжених живими. Рівень материнських втрат протягом 9-місячного періоду зріс практичне вдвічі за рахунок зменшення числа народжених і зареєстровано

Зам. інв. №
Підп. і дата
Інв. № ор.

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата				

накопичення захворюваності. Так, якщо за минулі 5 років приріст первинної захворюваності становив 5,2%, то загальна захворюваність за той же період зросла на 7,3%. Це свідчило про зростання хронізації захворювань серед населення. Але за останні 2 роки було зареєстроване більше зростання виявлення хвороб ніж їх розповсюдження, що можливо свідчить про зменшення звернення хронічно хворих за медичною допомогою.

Хвороби системи кровообігу залишаються найбільш поширеною патологією, як в Україні так і в Одеській області. Але рівень поширеності хвороб системи кровообігу по регіону за попередніми даними протягом 2018 року ще *декілька знизився (на 2,1%)* у порівнянні з 2017 роком, а саме з 70634,7 до 69148,3 на 100 тис дорослого населення, що обумовлено поліпшенням профілактичної роботи, боротьбою з факторами ризику, подальшим формуванням здорового способу життя, а також посиленою роботою з контингентами високого кардіоваскулярного ризику та підвищенням доступності медикаментів з впровадженням державної програми «Доступні ліки».

Виявлення захворювань системи кровообігу також зменшилось на 3,5% та складає 5902,1 випадків проти 6119,5 на 100 тис дорослого контингенту рік тому (по Україні – 4198,0). Разом з тим, реєструється зменшення кількості випадків гострого інфаркту міокарда, що відповідає поставленому завданню щодо поліпшення діагностики ГІМ та досягненню за цим показником цифр, характерних для країн з передовими моделями організації охорони здоров'я. Сприяють цьому заходи щодо поліпшення матеріально-технічної бази і вдосконалення організаційних форм надання медичної допомоги.

Реєструється зниження смертності від серцево-судинних хвороб на 1,5% за рахунок цереброваскулярних хвороб (-3,2%), гострого інфаркту міокарду (-7,7%) показник нараховує 903,2 на 100 тис дорослих (2017 рік – 917,3 на 100 тис дорослих). Паралельно зареєстроване зменшення смертності від ішемічної хвороби серця на 2,2% порівняно з попереднім роком.

Епідемічне поширення *ВІЛ-інфекції та СНІД* серед населення регіону в 2018 році має тенденцію до поширення; первинна захворюваність на дані патології зросла. Станом на 01.01.2019 показник виявлення ВІЛ зріс та становив 109,3 на 100 тисяч населення проти 90,7 за період минулого року. Захворюваність на СНІД складає 74,6 на 100 тисяч населення та перевищує показник аналогічного періоду попереднього року (60,0). На даному фоні показник смертності від СНІД збільшився на 10,4% з 19,2 до 21,2 випадків на 100 тис.

Захворюваність на *злоякісні новоутворення* останні роки по Одеській області повільно зростає. За попередніми річними даними в звітному році виявлення онкологічної патології становить 298,6 проти 293,8 випадків на 100 тис жителів рік тому (Україна 2017 рік – 319,3). Не зважаючи на погіршення динаміки деяких показників, загальна смертність від раку продовжила

Зам. інв. №
Підп. і дата
Інв. № ор.

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO	
---------------------	--

Аркуш
25

знижуватися, а саме з 128,3 на 100 тисяч у 2017 році до 115,5 випадків – у звітному (Україна 2017 рік – 158,2).

Захворюваність на *туберкульоз* зростає, у 2016 році було зареєстроване підвищення показнику порівняно з річним показником 2015 року (102,5) до 109,0 на 100 тис жителів регіону. В 2017 році ситуація практично не змінилась, захворюваність на усі форми туберкульозу становила 107,9 на 100 тис населення. Протягом 2018 року порівняно з минулим роком збільшилась на 6,7% та становить 115,1 на 100 тис населення (Україна – 51,9). Але це не вплинуло на показник смертності від туберкульозу, який за даними 3-х кварталів знизився в 1,8 разів з 9,4 випадків рік тому до 5,3 на 100 тис на 01.10.2018 (річний показник по Україні 2017 року – 7,9).

2.3 Клімат та метеорологічні умови

Клімат вологий, помірно континентальний. У цілому клімат поєднує риси континентального і морського. Зима м'яка, малосніжна і нестійка; середня температура січня від -2°C на півдні до -5°C на півночі. Для весни характерні похмура погода, тумани у зв'язку з охолоджуючим впливом моря. Літо переважно спекотне, сухе; середня температура липня від 21°C на північному заході до 23°C на півдні, максимальна до 36-39°C (в останні роки і більше). Осінь тривала, тепліше весни, в основному хмарна. Середньорічна температура коливається від 8,2°C на півночі до 10,8°C на півдні області. Загальна сума опадів 340-470 мм на рік, головним чином випадають влітку (часто у вигляді злив). Число годин сонячного сяйва приблизно 2200 на рік. Тривалість вегетаційного періоду 168-210 діб із загальною сумою температур від 28°C до 34°C.

Взимку переважають північні і південно-західні вітри, влітку - північно-західні і північні. Південна половина області схильна до посух, курних бурь, суховіїв.

2.4 Водні ресурси

Водні ресурси області складаються з запасів підземних та поверхневих вод. Запаси поверхневих вод на території області розподіляються нерівномірно. Північна та центральна частини території характеризуються обмеженими запасами води, а південь та захід, які тяжіють до річок Дністер та Дунай, мають великий запас води. На території Одеської області розташовано 5732 артезіанських свердловин та 195 шахтних колодязя. Однак, забезпеченість підземними водами якісною питною водою у цілому по області становить близько 30 %. Питне водопостачання області майже на 80 % забезпечується за рахунок поверхневих джерел, тому якість води у поверхневих водних об'єктах є вирішальним чинником санітарного та епідеміологічного благополуччя населення. Одеський водопровід одержує воду з поверхневих джерел ріки

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

									Аркуш
									26
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про CEO			

Дністер, Кілійський та Вилківський з ріки Дунай, Болградський з озера Ялпуг. Всі інші населені пункти користуються водою з підземних джерел.

2.5 Рослинний та тваринний світ

Рослинний світ. Одеська область знаходиться у двох природних зонах: лісостепу і степу. Переважна більшість території області розташована у степовій зоні, лише на північному заході – у лісостеповій. Природна рослинність більшої частини області – степова.

Північна частина області розташована у лісостеповій зоні України. Тут зустрічаються лісові ландшафти. Найпоширенішими видами дерев є дуб, липа, клен, ясен, акація, вишня, черешня, верба, сосна та інші. Є лісова рослинність і на півдні, в плавнях дельти Дунаю, хоч і не займає там значних площ. В її складі переважають різні види верб. Серед них найбільш поширені верба біла та верба ламка.

З просуванням на південь з'являється більше степових видів, серед яких переважають трав'янисті види, що пристосовані до умов середнього зволоження та посухи. Спектр провідних родин складають айстрові, злакові, бобові, осокові, хрестоцвітні, лободові, гвоздичні, губоцвітні, гречкові, зонтичні, жовтецеві, шорстколісті тощо.

В районі Причорноморської низовини характерна лучна рослинність, що займає рівнинні ділянки прируслових та заплавних гряд і представлена угрупованнями болотистих, засолених, справжніх та остепнених лук, трав'яних боліт та болотистих лук. Болотна рослинність (очерет, рогіз) є характерним елементом плавнів Дунаю та приозерної рослинності. Солонцева та солончакова рослинність представлена досить незначними площами.

Значне місце у флорі області належить водній рослинності. Вона представлена некоріненими вільноплаваючими, вкоріненими зануреними, вкоріненими з плаваючими листками та повітряководними формами. Зазвичай зустрічаються тостера (морська трава), рдест, філофора (червона водорість), харові та інші водорості. В товщі води також численні дуже дрібні одноклітинні водорості (фітопланктон). Особливо розвинені діатомові водорості та динофлагелянти. Чисельність і біомаса планктонних водоростей найбільш висока в поверхневому шарі води, досягає в літній період декількох десятків мільйонів клітин на літр води.

Область має велику кількість рослин, в тому числі рідкісні, які занесені до Червоної книги України. Із «червонокнижних» видів тут охороняються, зокрема, сальвінія плаваюча, водяний горіх плаваючий, плавун щитолистий, меч-трава болотна, альдрованда пухирчата, зозулинець болотний, коручка болотна і чемерицеподібна, білоцвіт літній, гвоздика бессарабська, ковила дніпровська, золотобородник цикадовий та інші.

Зам. інв. №	
Підл. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про СЕО	
---------------------	--

Аркуш	27
-------	----

Перелік видів тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Одеської області, затверджений рішенням Одеської обласної ради від 18.02.2011 № 90-VI, налічує 292 види рослинного світу, з них 155 занесені до Червоної книги України.

Найбільш цінні рослинні угруповання охороняються у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Так, на рослинність Дунайського біосферного заповідника являє собою цілісний природний комплекс плавнево-літоральної екосистеми. Вона представлена угрупованнями різних організації – від напівпустельного до водяного, і розглядається як комплекс різних типів рослинності водяного, болотного, лугового, солонцевого і солончакового, псаммофітного і лісового. Вони формують і розвиваються під впливом природних і антропогенних процесів у дельті Дунаю. Основними факторами, що визначають їхнє розташування і територіальне співвідношення, є гідрологічний режим Дунаю і характер взаємодії водотоків Дунаю і моря.

У цілому рослинний покрив Дунайського біосферного заповідника, як і всієї Кілійської дельти Дунаю, відрізняється від такого інших річок Північного Причорномор'я великою питомою вагою водяних і болотних співтовариств, які вони займають близько 80% площі.

В числі груп природних середовищ, які дають уявлення про розподіл рослинних угруповань і площ, що вони займають, слід назвати такі: вербові заплавні ліси займають площу 430,9 га (0,86 % території ДБЗ), хвойні ліси 722,1 га (1,44 %), чагарникова рослинність 601,0 га (1,2 %), луки рівнинні – 133,0 га (0,26 %), степи – 12,0 га (0,02 %), плавнева рослинність – 30521,08 га (60,74 %).

В цілому флора Дунайського біосферного заповідника нараховує 1562 видів рослин, в тому числі 958 видів вищих судинних рослин (19,19 % видів судинних рослин України), з яких рідкісними і зникаючими є 134 види рослин (8,6 % флори заповідника).

До Червоної книги України занесені 28 видів рослин, які знаходяться на території Дунайського біосферного заповідника, у тому числі горіх плаваючий, білосвіт літній, меч-трава болотна, зозулинець болотний, коручка болотна, пальчатокорінник травневий та інші. До Зеленої книги України занесені 15 рослинних угруповань.

На території Нижньодністровського національного природного парку визначено 566 видів судинних рослин, що належать до 294 родів, 92 родин. Флора території дельти Дністра володіє цілим рядом ознак і властивостей, що мають господарське значення. До рослин з корисними властивостями відносяться: кормові - 256 вид, лікарські - 365, медоносні - 166, перганосні – 10, декоративні - 178, харчові - 150, пряноароматичні – 6, технічні - 82, ефіроолійні - 111, жирололійні - 120, фарбувальні - 87, сапоніноносні – 72. Бур'янові рослини налічують 199 видів, отруйні – 66 видів. До широко поширених рослин відносяться верби біла і трехтичинкова, ожина сиза, очерет звичайний, рогіз

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

								Аркуш
								28
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про СЕО		

вужколистий, війник наземний, пирій повзучий, сусак парасольковий, водяний горіх, сальвінія плаваюча, ряска мала, рдесник пронизанолистий і гребінчастий, валліснерія спіральна, кушир темно-зелений, латаття біле, сама велика в Європі плантація глечиків жовтих та інші.

На території Нижньодністровського національного природного парку відмічено 31 рідкісний вид рослин з 28 родів та 24 родин. З них на рівні Одеської області охороняються 27 видів. До Червоної книги України занесено 10 видів рослин: сальвінія плаваюча – *Salvinia natans* (L.) All.; ситняг сосочко подібний (*Eleocharis mamillata* Lindb. F.); осока Лахеналія (*Carex lachenalii* Schkuhr); осока житня (*Carex secalina* Willd. ex Wahlenb); рогіз малий (*Typha minima* Funk.); пустельниця головчаста (*Eremogone cephalotes* (M.Bieb.) Fenzl); альдрованда пухирчаста (*Aldrovanda vesiculosa* L); руслиця угорська (*Elatine hungarica* Moesz); плавун щитолистий (*Nymphoides peltata* (S.G.Gmel.) Kuntze); водяний горіх плаваючий (*Trapa natans* L. s.l.).

Чотири види рослин занесено до Європейського червоного списку: пустельниця головчаста, кушир донський, щавель український, кропива київська.

До Зеленої книги України включено п'ять формацій рідкісних водних рослин – глечика жовтого, латаття білого, плавуну щитолистого, сальвінії плаваючої та горіха плаваючого.

Національний природний парк «Тузловські лимани» знаходиться у степовій зоні. Тобто зональною рослинністю є степова. Вона приурочена до схилів лиманів. Крім неї у парку є лісова рослинність, переважно штучного походження (лісонасадження, створені працівниками Тузлівського лісництва ДП «Саратське лісове господарство»). Також тут зустрічається водна, прибрежно-водна (болотна), лучна, солончакова, солонцева та приморська псамофітна рослинність. Є незначні фрагменти чагарникових угруповань. Флора національного природного парку «Тузловські лимани», включає 507 видів вищих судинних рослин з 289 родів та 78 родин. Зараз інвентаризація флори продовжується.

Трав'янисті рослини складають більше ніж 80 %, деревних видів 15,25 %, напівдеревних – всього 2,5 %. Серед трав переважають багаторічні рослини, це свідчить про те, що природність флори зберігається. Але значною є також частка однорічних трав. Це свідчить про антропогенну порушеність екотопів території парку.

Всі деревні рослини мають на території НПП «Тузлівські лимани» штучне походження. Виключенням є кущ *Tamarix ramosissima* та кущик *Ephedra distachya*, які відносяться до природної флори.

Серед різноманітних способів розповсюдження плодів та насіння переважає анемохорний (вітром – 45,0 %). Також велике значення має зоохорія (тваринами – 40,25 %). Значна частка видів розповсюджується людиною (17,75 %).

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про СЕО				
29				

Аркуш
29

На території національного природного парку «Гузловські лимани» зберігається генофонд значної кількості корисних рослин. Найбільшою є частка лікарських рослин. Також, багато кормових та медоносних видів. На четвертому місці – бур'яни.

Територія регіонального ландшафтного парку «Тилігульський» відноситься до Європейсько-Азіатської степової області, Причорноморської (Понтичної) степової провінції, Приазовсько-Чорноморської степової підпровінції. Рослинність представлена угрупованнями генетично відмінних типів організації - від напівпустельного до водного і розглядається як комплекс різних типів рослинності - водного, болотного, лучного, солонцевого і солончакового, степового і лісового.

Флора регіонального ландшафтного парку «Тилігульський» нараховує 624 види судинних рослин, із яких 22 види занесено до Червоної книги України, серед яких чимало ендемічних видів: гімносперміум одеський (*Gymnospermium odessantum*), пізньоцвітанкарський (*Colchicum ancycyrensej*), шафран сітчастий (*Crocus reticulatus*), тюльпан Биберштейна (*Tidipabibershteiniana*), тюльпан Шренка (*T. Schrenkii*), підсніжник Елвеца (*Galantus elwesii*), астрагал шерстистоквітковий (*Astragalus dasyanthus*), ряс ущільнений (*Coridalissolida*), горицвіт весняний (*Adonis vernalis*), сон чорніючий (*Pulsatilla nigricans*), штернбергія осіння (*Sternbergia colchiciflora*), проліска дволиста (*Scilla biflora*), белевалія сарматська (*Bellevaliasarmatica*), гіацинтік блідий (*Hyacinthella leucophaea*), ряска Буше (*Ornithogalum bouscheanum*), ряска Коха (*Ornithogalum koshii*), астрагал шерстисто квітковий (*Astragalus dasyanthus*), еремогоне головчаста (*Tremogonecephalotes*), ковила Лессінга (*Stypa lessengiana*), ковила українська (*Stypa ucrainica*), півники карликові (*Iris pumica*), мигдаль степовий (*Amygdalus nana*), таволга звіробоелиста (*Spiraea hypericifolia*), ефедра двоколоскова (*Ephedra distachia*) тощо.

Колекція Одеського ботанічного саду Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова налічує у відкритому ґрунті та оранжереях 3840 видів, форм, сортів та гібридів, у тому числі занесених до Європейського Червоного списку, Червоної книги України та Зеленої книги України.

Тваринний світ. Тваринний світ області багатий та різноманітний, адже тут є всі фізико-географічні умови для нормального існування тварин: сприятливий клімат, різноманітні природні умови, фітоценози різних типів, багато прісних і солоних водойм із великою площею акваторій та різними глибинами, наявність відслонень різних гірських порід та інших біотопів.

Види тваринного світу, що охороняються

	2015	2016	2017
Загальна кількість видів фауни на території регіону, од.*	521	521	521
% до загальної чисельності видів України*	63	63	63
Види фауни, занесені до Червоної книги України, од.	135	135	135
Види фауни, занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої флори і фауни, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	59	59	59

Зам. інв. №
Підп. і дата
Інв. № ор.

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про CEO	Аркуш
							30

Види флори, занесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	160	160	160
Види, занесені до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	282	282	282
Види, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	93	93	93
Види, що охороняються відповідно до Угоди про збереження кажанів в Європі (EUROBATS), од.	10	10	10

* Тільки хребетні тварини. Інформація по безхребетним є тільки по видам, що охороняються. Загальна кількість видів по Україні та області не відома в зв'язку із слабкою вивченістю питання.

Примітка: за інформацією Одеського національного університету ім.І.І.Мечникова.

2.6 Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд Одеської області станом 01.01.2019 має в своєму складі 123 об'єкта, з них 16 об'єктів загальнодержавного значення, та 107 об'єктів - місцевого значення. Загальна площа об'єктів природно-заповідного фонду становить 159974,1992 га. З урахуванням того, що 12 об'єктів загальною площею 9133,25 га знаходяться у складі природно-заповідних територій, фактично займана ПЗФ площа в області становить – 150840,9492 га. Відношення площі ПЗФ до площі Одеської області («показник заповідності») становить 4,5 %.

Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Рішення про резервування	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території
1	2	3	4	5
Указ Президента України від 10.03.1994 №79/94 «Про резервування для наступного заповідання цінних природних територій»	Ялпуг	34000	Ізмаїльський, Ренійський та Кілійський район	-
	Катлабух			
	Кугурлуй			
	Кагул			
	Китай			
Рішення Одеської обласної ради народних депутатів від	Жеребково	30,0	Ананьївський район	-
	Мардарівський	200,0	Ананьївський район	-
	Онуфрієво	60,0	Ананьївський район	-
	Арцизький	25,0	Арцизький район	-

Зам. інв. №

Підп. і дата

Інв. № ор.

Аркуш

Звіт про СЕО

31

Зм. Кільк. Арк. Недок Підпис Дата

01.10.1993 №496-XXI «Про заходи по збереженню і розвитку природно-заповідного фонду області»	Главани	25,0	Арцизький район	-
	Делени	25,0	Арцизький район	-
	Долинівка	20,0	Арцизький район	-
	Киргиж	100,0	Арцизький район	-
	Павлівка	25,0	Арцизький район	-
	Хомське	20,0	Арцизький район	-
	Молога	500,0	Білгород-Дністровський район	-
	Будацький	5000,0	Білгород-Дністровський район	-
	Озеро Путрино	1600,0	Біляївський район	-
	Кучурганський	2000,0	Біляївський район	-
	Березівський	25,0	Березівський район	-
	Демидове	500,0	Березівський район	-
	Залізничний	20,0	Березівський район	-
	Роздол	25,0	Березівський район	-
				-
	Ряснопіль	50,0	Березівський район	-
	Садове	20,0	Березівський район	-
	Тилігульські балки	100,0	Березівський район	-
				-
	Катлабузькі плавні	6000,0	Ізмаїльський район	-
	Китай	3000,0	Ізпільський та Кілійські райони	-
	Іллічівський	50,0	м. Чорноморськ	-
	Пожарня	100,0	Кодимський район	-
	Новодофинівський	50,0	Лиманський район	-
	Першотравневий	100,0	Лиманський район	-
	Аджалик	700,0	Лиманський район	-
	Лунча	50,0	Подільський район	-
	Мензаг	40,0	Подільський район	-
	Нестоїта	50,0	Подільський район	-
	Стражник	100,0	Подільський район	-
	Стримба	50,0	Подільський район	-
	Фросино	50,0	Подільський район	-
	Черешня	50,0	Подільський район	-
	Ягорлик	1200,0	Подільський та Окнянський райони	-
	Любашівські балки	50,0	Любашівський район	-
	Кодима любашівський	400,0	Любашівський район	-
Тилігул Любашівський	300,0	Любашівський район	-	
Ісаєво	50,0	Миколаївський район	-	
Великодолинська балка	125,0	Овідіопольський район	-	
Грибівка	100,0	Овідіопольський район	-	
Роксолани	200,0	Овідіопольський	-	

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

			район	
Сухий лиман	800,0		Овідіопольський район	-
Кучурган	100,0		Роздільнянський район	-
Понятівка	50,0		Роздільнянський район	-
Схили р.Свина	50,0		Роздільнянський район	-
Бурдівка	500,0		Роздільнянський район	-
Придунайські ліси	200,0		Ренійський район	-
Кучурганський	12000,0		Ренійський та Ізмаїльський райони	-
Острів Репіда	10000,0		Ренійський та Ізмаїльський райони	-
Кагул	2000,0		Ренійський район	-
Аксакал	100,0		Тарутинський район	-
Бородинський	50,0		Тарутинський район	-
Новотарутинський перший	80,0		Тарутинський район	-
Новотарутинський другий	80,0		Тарутинський район	-
Петрівка	100,0		Тарутинський район	-
Підгірне	100,0		Тарутинський район	-
Дюльненський	50,0		Тарутинський район	-
Когильник	200,0		Татарбунарський район	-
Кошарський	50,0		Фрунзівський район	-
Добичева балка	100,0		Ширяївський район	-

2.7 Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини

Відповідно до Додатку до Постанови Кабміну України № 928 від 03.09.2009р. «Перелік об'єктів культурної спадщини національного значення, які заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» на території Одеської області розташовані об'єкти об'єктів культурної спадщини національного значення, які заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України:

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про СЕО

Аркуш

33

Біляївський район				
Курган	III тисячоліття до нашої ери – I тисячоліття	с. Усатове	пам'ятка археології	150011-Н
Ізмаїльський район				
Поселення "Саф'яни"	IX століття до нашої ери – IV століття	с. Саф'яни	—"	150012-Н
Південний пункт Дуги Струве "Старонекрасівка"	1853 рік	с. Стара Некрасівка, вул. Поштова, 32	пам'ятка науки і техніки	150013-Н
Пам'ятник російському полководцю О. В. Суворову	1913 рік	м. Ізмаїл, просп. О. Суворова	пам'ятка монументального мистецтва	150014-Н
Кілійський район				
Культурний шар о. Зміїний	IX століття до нашої ери – IV століття	о. Зміїний	пам'ятка археології	150015-Н
Комінтернівський район				
Городище "Кошари"	—"	с. Кошари	—"	150016-Н
Некрополь "Кошари"	—"	—"	—"	150017-Н
Овідіопольський район				
Городище Роксолани – стародавнє місто Ніконій	IX століття до нашої ери – IV століття	с. Роксолани	пам'ятка археології	150018-Н
Городище	—"	м. Овідіополь	—"	150019-Н
Городище	—"	с. Надлиманське	—"	150020-Н
Ренійський район				
Городище "Орлівка" ("Кам'яна Гора")	IX століття до нашої ери – IV століття	с. Орлівка	—"	150021-Н
Могильник ґрунтовий	—"	—"	—"	150022-Н
Вал земляний	V–IX століття	між селами Нагірне та Орлівка	—"	150023-Н
Земляне укріплення "Траянів вал"	IX століття до нашої ери – IV століття	На території Болградського, Ізмаїльського, Кілійського, Татарбунарського районів	—"	150024-Н

Зам. інв. №	
Підл. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

2.8 Геологічна будова та підземні води

Геологічне середовище – це частина земної кори (гірські породи, ґрунти, донні відклади, підземні води тощо), яка взаємодіє з елементами ландшафту, атмосферою та поверхневими водами і може зазнавати впливу техногенної діяльності.

На території Одеської області представлені метаморфічні і осадові породи докембрію, палеозою, мезозою і кайнозою.

Докембрійський осадово-метаморфічний і інтрузивний комплекс оголений в Побужжя, де представлений породами гнейсової серії (гнейси, кристалічні вапняки, мігматити і ін.) Віком 1900-2100 млн. Років, гранітними інтрузіями і пов'язаними з ними гібридними породами - чарнокітів. На решті території області докембрій прихований під чохлам осадових відкладень, потужність яких зростає в південно-західному напрямку до 6 тис. Породи докембрію складають фундамент Східно-Європейської платформи, що має блокове будова. У рифеє на опустився Придністровському блоці платформи накопичилися товщі континентальних і прибережно-морських опадів: аркозові пісковики, гравеліти, глинисті сланці і аргіліти загальною потужністю понад 600 м (свердловина у с. Мирного).

У палеозої, в зв'язку з розвитком каледонської і герцинської (Келецько-Сандомирської і Добруджінско-Тарханкутської) геосинклінальних зон, південна і південно-західна частини платформи відчували коливання, що виражалися в зміні опускань, з подальшими трансгресіями морів, відносними подняттями, який супроводжувався скороченням морів, появою лагун, а потім встановленням континентального режиму. У кембрії море залишило глини, аргіліти і пісковики; вони перекриті відкладеннями силуру (пісковики, аргіліти, мергелі, вапняки і доломіт); потужність їх зменшується від 200-400 м в басейні когильник до 20 м в басейні Барабоя. У девоні море регресує в придунайських-Припрутська регіон, в ньому акумулюються прибережно-морські опади і континентальні грубообломочні породи (пісковики, алевроліти, вапняки, мергелі). Морські опади нижнього карбону (вапняки з прошарками пісковиків, аргілітів і конгломератів) розкриті свердловинами у вершин лиманів Сасик, Алібей, у с.Балабанка на глибинах до 1850 м. У пермському періоді в цьому районі існували дрібні моря і лагуни, в яких накопичилися хемігенно-теригенні опади.

Метаморфізованні породи девону, карбону і тріасу, палеозойські кислі ефузиви, пермські інтрузіви складають складчастий масив Добруджа, що підноситься уздовж правого (румунського) берега Дунаю. На лівому березі, до

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про СЕО	
---------------------	--

Аркуш
36

лінії Ізмаїл-Каланчак-Котловина розташований занурений схил Добруджі, породи якої - сланці палеозою і вапняки тріасу - виступають на поверхню в долині Дунаю біля сіл Орловка і Новосільське. Зім'яті в складки відкладення девону оголюються також на о-ві Зміїному.

У мезозої, в зв'язку з древнекіммерійської складчатостю в Добруджі, виник крайової (передгірній) Преддобруджінській прогин. У ранньому тріасі в ньому відклалися гравеліти, аркозовий пісковик, конгломерати - продукти руйнування Добруджі, в середньому тріасі - вапняки, глини, алевроліти. Серед тріасових відкладень значну роль відіграють вулканогенні освіти - туфи і лави. Інтенсивне прогинання Преддобруджя відбувалося в середній і верхній юрі і супроводжувалося, накопиченням осадової товщі потужністю до 3,5 км

Кайнозой представлений відкладеннями палеогенової, неогенової і антропогенової (плейстоценової, четвертичної)

Найбільш поширеною гірською породою є лес, що утворився в результаті дії еолових, делювіальних і ґрунтово-елювіальний процесів в посушливому кліматі.

Підземні води області сформувалися протягом тривалого геологічного часу в субаеральних і субаквальних умовах і належать до Причорноморського та Преддобруджінського артезіанських басейнах.

В сучасну геологічну епоху підземні води на більшій частині території формуються в субаеральних умовах (власне підземні води). В межах області існують також субмарини, Підліман, подозерние, подруслової і інші води, що формуються в субаквальних умовах.

Підземні води містяться в породах різного літолого-фаціальні складу і залягають на глибинах до 5 км. Вони утворюють комплекси водоносних горизонтів в архейських, протерозойських, кембрійських, силурійських, девонських, кам'яновугільних, Перм-тріасових, юрських, крейдових, палеогенових, неогенових і антропогенових відкладеннях. В межах Причорноморського артезіанського басейну виділяються три гідрогеологічних району.

Перший гідрогеологічний район характеризується комплексами підземних і субаквальних водоносних горизонтів в тріщинуватій зоні кристалічних порід і в продуктах їх вивітрювання, а також в піщаних, піщано-глинистих і суглинних відкладеннях сармата і антропогенових еолово-делювіальних і алювіальних породах.

Другий гідрогеологічний район характеризується комплексами водоносних горизонтів в кристалічних породах, продуктах їх вивітрювання, в кембрійських,

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата				

крейдянних, палеогенових, неогенових і антропогенових відкладах. Водоносні горизонти в неогенових відкладеннях поширені повсюдно і грають важливу роль в житті місцевого населення.

Третій гідрогеологічний район має підземні і субаквальні водоносні горизонти, що знаходяться у відкладеннях палеозою, мезозою і кайнозою.

Четвертий і п'ятий гідрогеологічні райони знаходяться переважно на території Преддобруджінського артезіанського басейну. Характеризуються комплексами підземних і субаквальних водоносних горизонтів в кембрійських, силурійських, девонських, кам'яновугільних, Перм-тріасових, юрських, крейдових, неогенових і антропогенових відкладах різного літолого-фаціальні складу.

Інв. № ор.	Підп. і дата	Зам. інв. №						Звіт про СЕО	Аркуш
									38
			Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис		Дата

2.9 Рельєф, земельні ресурси та родючий ґрунт

Рельєф - це сукупність геометричних форм земної поверхні, що утворюються в результаті складної взаємодії земної кори з водною, повітряною та біологічними оболонками. Рельєф виступає одночасно продуктом геологічного розвитку і компонентом (складовою частиною) ландшафту.

Велика частина території Одеської області відноситься до Причорноморської низовини, поступово знижується до Чорного моря.

У північній частині області розташовані відроги Подільської височини (висота до 268 м), порізані глибокими балками і ярами. Зі сходу і південного сходу омивається Чорним морем, на березі якого - численні лимани (найбільші - Куяльницький та ін .; див. Нижче). У межиріччі Дністра і Прута вздовж кордону з Молдовою (на Ю-З) висоти досягають 232 м. Характерна значна густота і глибина розчленування поверхні яружно-балочної мережею, глибина врізу долин місцями досягає 120 м.

Інв. № ор.	Підп. і дата	Зам. інв. №							Звіт про СЕО	Аркуш
										39
			Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата		

2.10 Атмосферне повітря

Згідно Закону України «Про інформацію» (стаття 13, пункт 2) інформація про стан довкілля, крім інформації про місце розташування військових об'єктів, не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом. Тому посилаючись на загальнодоступні джерела можна дати наступну оцінку стану навколишнього середовища, де впроваджується планована діяльність.

Екологічна ситуація, рівень екологічної безпеки району залежать, передусім, від обсягів впливу на навколишнє середовище підприємств промислової і комунальної сфер, сільського господарства, транспортних засобів, а також рівня дотримання природоохоронного законодавства мешканцями області.

Атмосферне повітря є одним з основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища.

Одеська область – регіон, що виділяється у господарському комплексі України своїми транспортно-розподільчими функціями, розвиненою промисловістю, інтенсивним сільськогосподарським виробництвом. Загальна кількість підприємств, що у процесі діяльності впливають на стан атмосферного повітря складає понад 3000 суб'єктів господарювання. Протягом 2018 року у повітряний басейн області від стаціонарних джерел надійшло 37,412 тис. тонн шкідливих речовин, що на 26,4 % більш ніж у 2017 році.

Найбільші обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають підприємства, які виробляють та розподіляють, електроенергію, газ та воду – 54 %, підприємства, які займаються наземним і трубопровідним транспортом – 8 %, підприємства які займаються виробництвом харчових продуктів – 8 % від загальних викидів стаціонарними джерелами по області.

Динаміка викидів в атмосферне повітря, тис. т.

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т.			Щільність викидів у розрахунку на 1 кв.км, кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг	Обсяг викидів на одиницю ВРП
	Всього	у тому числі				
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами			
2014	152,306	23,220	129,086	500,0	63,5	-
2015	129,674	26,074	103,6	388,7	54,2	-
2016	*	26,373	*	*	*	-
2017	29,6	29,6	-	888,5	12,4	-
2018	37,412	37,412	-	1123,0	15,7	-

* у Плані державних статистичних спостережень на 2017 рік відсутні спостереження за обсягами викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами.

Зам. інв. №
Підп. і дата
Інв. № ор.

Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря по районах та містах області у 2018 р. (тонн)

	Обсяги викидів, тонн		Збільшення \ зменшення викидів у 2018 р. проти 2017р.,тонн	Обсяги викидів у 2018 р. до 2017 р., %	Викинуто в середньому одним підприємством, тонн
	у 2018 р.	у 2017 р.			
Одеська область	37412,8	29598,2	7814,6	126,4	562
м. Одеса	18314,2	12047,3	6266,9	152,0	171
м. Балта	138,3	182,8	-44,5	75,7	5
м. Білгород-Дністровський	644,6	449,3	195,4	143,5	28
м. Біляївка	44,6	66,904	-22,2	66,7	4
м. Ізмаїл	1986,6	1308,8	677,8	151,8	19
м. Чорноморськ	1619,5	1405,8	213,7	115,2	22
м. Подільськ	1662,8	1209,4	453,4	137,5	12
м. Теплодар	60,9	60,1	0,9	101,6	2
м. Южне	1575,7	1550,6	25,156	101,6	7
райони					
Ананьївський	97,3	768,4	-671,0	12,6	5
Арцизький	609,0	566	43,0	107,6	28
Балтський	19,0	19,3	-0,2	98,8	3
Білгород-Дністровський	189,7	185,6	4,1	102,2	21
Біляївський	532,1	312,2	219,9	170,5	15
Березівський	453,8	200,4	253,4	226,5	6
Болградський	930,0	554,8	375,2	167,6	9
Великомихайлівський	275,1	205,1	70,0	134,2	5
Іванівський	37,5	34,2	3,2	109,5	4
Ізмаїльський	65,3	65,8	-0,5	99,2	3
Кілійський	89,7	95,1	-5,3	94,4	12
Кодимський	1135,0	706,3	428,7	160,7	8
Лиманський	504,8	534,0	-29,1	94,5	18
Подільський	15,4	-	15,4	-	1
Окни	0,324	0,3	0,009	102,9	1
Любашівський	94,1	185,0	-90,8	50,9	5
Миколаївський	404,0	423,3	-19,2	95,4	10
Овідіопольський	304,9	315,6	-10,6	96,6	24
Роздільнянський	1461,6	1418,5	43,2	103,0	16
Ренійський	2604,6	3070,6	-466,0	84,8	11
Савранський	71,7	49,5	22,2	145,0	14
Саратський	377,3	439,9	-62,5	85,8	33
Тарутинський	671,8	740,5	-68,6	90,7	11
Татарбунарський	331,6	335,1	-3,5	98,9	23
Захарівський	0	0	-	-	-
Ширяївський	88,5	91,7	-3,1	96,5	5

Основні забруднювачі атмосферного повітря (за галузями економіки) Основні забруднювачі атмосферного повітря

№ п/п	Підприємство - забруднювач	Відомча приналежність	Валовий викид, т		Зменшення/- збільшення/+	Причина зменшення/ збільшення
			2018 р.	2017 р.		
1.	ПАТ «Одеський припортовий завод»	Мінпромполітики	1024,672	1037,489	- 12,817	Зменшення обсягів виробництва

Зам. інв. №
Підп. і дата
Інв. № ор.

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата
-----	--------	------	-------	--------	------

Звіт про CEO

Аркуш
41

2.	Структурний підрозділ ПАТ "Укртрансгаз" Одеське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів	Держнафтогаз	2692,33	2646,099	+46,231	Збільшення ремонтних робіт на технологічному обладнанні.
3.	ПАТ «Одесагаз»	Держнафтогаз	14006,323	7761,259	+6245,064	Збільшення ремонтних робіт на технологічному обладнанні.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

	Види економічної діяльності	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць	Обсяги викидів по регіону		Викинуто в середньому одним підприємством, т.
			у 2018 р. тонн	у % до 2017 р	
1	Усі види економічної діяльності	562	37412,8	126,4	66,571
	у тому числі:				
2	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ним послуг	43	810,419	106,5	18,8
3	Лісове господарство та лісозаготівлі	1	6,744	98,5	6,744
4	Рибне господарство	2	0,045	38,8	0,022
5	Виробництво харчових продуктів	48	3072,393	125,5	64
6	Виробництво напоїв	8	58,116	114,6	7,26
7	Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1	8,292	92,0	8,292
8	Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломи та рослинних матеріалів для плетіння	3	606,808	100	202,27
9	Виробництво паперу та паперових виробів	3	148,428	75,1	49,47
10	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3	1029,104	98,8	343
11	Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1	9,775	95,7	9,775
12	Виробництво гумових і пластмасових виробів	9	65,323	97,9	7,258
13	Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	16	266,919	96,9	16,68
14	Металургійне виробництво	3	7,231	1789,9	2,41
15	Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	6	110,278	90,8	18,379
16	Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	2	5,871	116,4	2,93
17	Виробництво електричного устаткування	4	250,138	199,3	62,53
18	Виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.	9	71,962	74,3	7,99
19	Виробництво інших транспортних засобів	1	50,063	99,8	50,063
20	Виробництво меблів	1	0,73	12,4	0,73

Зам. інв. №
Підп. і дата
Інв. № ор.

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата
-----	--------	------	-------	--------	------

Звіт про CEO

Аркуш
42

Рівень забруднення атмосферного повітря за значенням ІЗА

Міста, (значення ІЗА)	Забруднюючі речовини, які визначають високий рівень забруднення атмосферного повітря
<i>Одеса</i>	13,65
<i>Ізмаїл</i>	2,84

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про СЕО

2.11 Ймовірні зміни базового сценарію без здійснення планованої діяльності

Визначення ймовірності зміни поточного стану довкілля без здійснення планованої діяльності здійснювалось методом аналізу зміни показників забруднення основних факторів навколишнього середовища протягом останніх років.

Виходячи з вищевикладеного, аналізуючи динаміку та тенденцію забруднення компонентів навколишнього середовища, можна зробити висновок, що реалізація Стратегії та її заходів, які передбачають створення передумов переходу до сталого розвитку регіону і досягнення екологічно збалансованого природокористування, яке направлено на зниження ресурсоємності виробництва, раціоналізацію процесів природокористування, стабілізацію та покращення екологічної ситуації. реалізацію екологічної політики буде мати значний позитивний вплив на стан довкілля.

Реалізація Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 роки дозволить значно покращити екологічну ситуацію області, призведе до більш раціонального використання та відтворення природних ресурсів, забезпечить екологічну безпеку та знизить рівень ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру.

В разі неприйняття Стратегії, інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті регіону сприятиме накопиченню екологічних проблем, серед яких значна амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури можуть нести загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнить екологічну ситуацію, невирішеність їх не тільки поглибить кризу, але й поставить під загрозу вирішення основних соціальних проблем та діяльності громади на засадах збалансованого розвитку. Особливу загрозу становитиме проблема накопичення та утилізації твердих побутових та промислових відходів, що в разі неприйняття рішень щодо належної організації системи управління відходами спричинятиме забруднення повітря, ґрунтів та вод, що може зруйнувати природній потенціал громади.

Характеристика стану здоров'я населення та показників захворюваності наведено в розділі 2.2 звіту. У випадку, якщо документ державного планування не буде затверджено, показники стану здоров'я населення та рівні захворюваності залишаться без змін.

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO					
---------------------	--	--	--	--	--

Аркуш
46

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Оцінка стану довкілля Одеської області.

Характеристика довкілля Одеської області наведена згідно загальнодоступних джерел інформації («Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Одеської області у 2018 році» - Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, 2019; «Паспорт Одеської області, 2018»; «Екологічний паспорт регіону, Одеська область, 2019») наведена у п.2 даного Звіту.

Доповідь про стан навколишнього природного середовища Одеської області є одним з основних документів, створених з метою узагальнити та систематизувати спостережну, статистичну та науково-дослідницьку екологічну інформацію про стан довкілля, про заходи з його збереження та охорони, які були здійснені обласними організаціями і установами у 2018 році. Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Одеській області – це щорічний випуск об'єктивної аналітичної інформації про екологічний стан області, яка є необхідною для вирішення екологічних проблем. Вона містить комплексну оцінку довкілля відповідного регіону, що має сприяти зміцненню потенціалу суспільної свідомості, підвищенню компетентності всіх тих, хто ухвалює відповідальні для суспільства і сталого розвитку рішення.

Доповідь містить узагальнені та аналітичні матеріали про використання, охорону і відтворення природних ресурсів регіону, державний екологічний моніторинг довкілля, державну політику та контроль у галузі охорони природи та природокористування, впровадження еколого-економічних реформ, здійснення регіональних та національних екологічних програм, результати державної екологічної експертизи, поводження з відходами виробництва, радіаційну безпеку, вплив якості довкілля на стан здоров'я населення, екологічне інформування населення, освіту, громадські екологічні рухи, стан і перспективи наукових досліджень в галузі екології та раціонального природокористування, міжнародне співробітництво з питань охорони довкілля. Підведені підсумки та визначено основні пріоритети екологічної політики в області на наступний рік.

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата				

Опис факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності

При реалізації Стратегія розвитку Одеської області на 2021-2027 роки. можливі ймовірні впливи на наступні фактори довкілля:

Повітряне середовище.

Найбільші обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають підприємства, які виробляють та розподіляють, електроенергію, газ та воду – 54%, підприємства, які займаються наземним і трубопровідним транспортом – 8%, підприємства які займаються виробництвом харчових продуктів – 8% від загальних викидів стаціонарними джерелами по області.

При виконанні природоохоронних заходів та санітарних норм шкідливий вплив на навколишнє середовище у результаті реалізації Стратегії не очікується.

Клімат та мікроклімат.

До основних потенційних негативних наслідків зміни клімату, що можуть проявлятися у Одеській області, належать більшість з таких, що є характерними для України, а саме: посуха; підтоплення та затоплення; зменшення площ та порушення видового складу зелених зон; зниження рівня ґрунтових вод; зменшення їх кількості та погіршення якості питної води.

Негативних впливів не передбачається. Змін мікроклімату у результаті реалізації Стратегії не очікується.

Водне середовище.

На території Одеської області налічується 132 підприємство, які скидають стічні води в поверхневі водойми, у тому числі 24 господарства, які здійснюють скид в канали зрошувальних систем. Основними забруднювачами являються: ТОВ «Інфокс» філія «Інфоксводоканал», КП «Чорноморськводоканал», КП «Водоканал» м. Арциз, КВЕП «Подільськводоканал», КП «Білгород-Дністровськводоканал», ПАТ «Целюлозно-картоний комбінат», МКП «Теплодарводоканал» та інші.

Основними забруднювачами поверхневих вод є підприємства житлово-комунального господарства. Скид стічних вод від яких у 2018 році складає 388,0 млн. м³. На території Одеської області налічується 212 комплекси каналізаційних очисних споруд загальною проектною потужністю 1557,8 тис. м³/добу, з них 80 – розташовані на базах відпочинку, в санаторіях та пансіонатах у рекреаційній зоні Білгород-Дністровського, Комінтернівського та Овідіопольського районів. Із загальної кількості очисних споруд близько 28,6% знаходяться у незадовільному санітарно-технічному стані, а саме: каналізаційні очисні споруди Арцизького, Березівського, Саратського, Ананьївського,

Зам. інв. №	Підп. і дата	Інв. № ор.							Звіт про СЕО	Аркуш
										48
			Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата		

Окнянського, Татарбунарського районів. Потребують реконструкції каналізаційні очисні споруди Овідіопольського району, Подільського, Роздільнянського району тощо. Централізовані системи каналізації з очищенням стічних вод на власних очисних спорудах є у містах Одеса, Білгород-Дністровський, Кодима, Подільськ, Рені, Ананьїв, Арциз, Татарбунари, Роздільна, Березівка, Кілія, Теплодар та селища міського типу Затока, Іванівка. Стічні води міст Ізмаїл, Чорноморськ, Балта, Южне та селища міського типу Тарутине поступають для очищення на відомчі каналізаційні очисні споруди. У населених пунктах Саврань, Захарівка, Ширяєво, Великомихайлівка, Миколаївка очисні споруди відсутні. Одними з головних причин такого становища є те, що очисні споруди та каналізаційні мережі були побудовані у 70-80 роках минулого століття, на сьогодні вони застарілі і не відповідають сучасним вимогам, аварійні ситуації на лініях каналізаційних мереж своєчасно не ліквідуються, не ведуться поточні та капітальні ремонти очисних споруд, відсутній постійний контроль за їх роботою, що призводить до забруднення земель і підземних водоносних горизонтів, передаються на баланс сільських рад, які не мають коштів на ремонт та належну їх експлуатацію. Однак, очисні споруди, які знаходяться у задовільному стані при порушенні технології очистки стічних вод не досягають проектних показників. У останні роки існує тенденція збільшення концентрації забруднюючих речовин (особливо азотної групи, фосфатів, СПАР) на вході очисних споруд вище проектних показників, що призводить до перевищення концентрацій нормативних показників на виході з очисних споруд.

При виконанні природоохоронних заходів та санітарних норм шкідливий вплив на навколишнє середовище у результаті реалізації Стратегії не очікується.

Геологічне середовище та ґрунти.

Мінерально-сировинна база області майже на 80 % складається із сировини для виробництва будівельних матеріалів. Найбільш важливими видами є: цементна сировина, керамзитова сировина, камінь будівельний, вапняк для опіку, піски.

Найбільше розповсюдження мають тверді нерудні корисні копалини місцевого значення: піски, суглинки, гравій, галька, граніти, які використовуються як будівельні матеріали чи сировина для їх виробництва.

За даними Причорноморського ДРГП на території області налічується 145 родовищ корисних копалин, що застосовуються у будівництві та знаходяться на Державному балансі родовищ корисних копалин, з яких розробляються лише 45 родовищ.

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

								Аркуш
								49
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про СЕО		

На території Одеської області діє Регіональна програма розвитку земельних відносин та охорони земель на 2016-2020 роки, затверджена рішенням Одеської обласної ради від 21 грудня 2015 року № 39-VII (зі змінами).

Програма розроблена з метою раціонального використання та охорони земельних ресурсів, спрямована на реалізацію державної політики України щодо забезпечення сталого розвитку землекористування, рівності права власності на землю територіальних громад та держави, захисту прав власників та користувачів земельних ділянок, а також для створення більш сприятливих умов для залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки області.

Розроблення Регіональної програми розвитку земельних відносин та охорони земель на 2016-2020 роки (далі – Програма) обумовлено виконанням статей 35, 46 Закону України «Про землеустрій», статей 60, 173 Земельного кодексу України, статей 87-88 Водного кодексу України, Закону України «Про оцінку земель», постанови Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 року № 513 «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель», п. 9 доручення Прем'єр-міністра України Яценюка А. П. від 02 жовтня 2015 року № 36776/1/1-15 до Указу Президента України від 04 вересня 2015 року № 535/2015 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 липня 2015 року «Про заходи щодо захисту національних інтересів України в галузі авіації».

Одним з основних напрямів діяльності Програми є проведення робіт з інвентаризації земель.

Зокрема на 2016-2020 роки відповідно до Програми на території всіх районів Одеської області, крім Овідіопольського району, заплановано виконання робіт з інвентаризації земель лісогосподарського призначення за рахунок коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва до обласного бюджету.

У 2018 році ДП «Одеський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» було розпочато виконання підготовчих робіт.

При виконанні природоохоронних заходів та санітарних норм шкідливий вплив на навколишнє середовище у результаті реалізації Стратегії не очікується.

Рослинний та тваринний світ, об'єкти природно-заповідного фонду.

Біологічне різноманіття втрачається під час забудов, розорювання землі, меліорації, спорудження водосховищ, створення мереж транспортної інфраструктури та здійснення інших видів господарської діяльності. Скорочуються території, зайняті природною рослинністю, що призводить до виникнення загрози втрати гено - та ценофонду.

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата				

Екологічними проблемами, що пов'язані із негативними впливами антропогенних чинників на структурні елементи екомережі, біо- та ландшафтне різноманіття, є:

- екстенсивне ведення сільського господарства;
- екологічно необґрунтоване використання земель;
- здійснення постійних весняних та осінніх палів сухої рослинності, що призводить до порушення місцезнаходжень, збіднення біорізноманітності;
- забруднення водойм органікою та порушення гідрорежиму річок на багатьох ділянках призводить до «цвітіння води», що негативно позначається на гідробіонтах та в цілому рибних запасах;
- нераціональна технологія обробітку ґрунтів;
- розпаювання добре збережених природних територій із подальшим їх використанням у якості сільськогосподарських угідь;
- самозахоплення земель і їх господарське перетворення.

Для збереження біологічного та ландшафтного різноманіття в області вносяться пропозиції для створення нових територій природно-заповідного фонду, проводиться робота з упорядкування існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду, проводяться роботи з винесення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі (на місцевості)

При використанні природних ресурсів в туристичних цілях насамперед необхідно подбати про проблеми захисту навколишнього природного середовища.

Екологічно чисті регіони, привабливий ландшафт, чисте повітря, незабруднена вода у водоймах, велика кількість лісонасаджень - все це туристські цінності. Її ж руйнування рано чи пізно призводить до зникнення в регіоні туризму як галузі економіки.

Здоров'я населення. Показники поширеності хвороб серед населення області в основному стабілізовані, за виключенням поширеності злоякісних пухлин та у деякій мірі ВІЛ-інфекції. При виконанні природоохоронних заходів та санітарних норм шкідливий вплив на навколишнє середовище у результаті реалізації Стратегії не очікується.

Соціально-економічні умови. З соціально-економічної точки зору, у результаті реалізації Стратегії - буде мати позитивний характер. Спрямування дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів, організацій, установ та підприємств області всіх форм власності на реалізацію пріоритетних напрямів діяльності у сфері ефективного природокористування, дотримання вимог екологічної безпеки та охорони

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата			

зберігання та безпечного поводження з непридатними хімічними засобами захисту рослин.

Перелік залишкових впливів. При виконанні природоохоронних заходів та санітарних норм шкідливий вплив на навколишнє середовище під час реалізації Стратегії компенсується по його завершенню.

Інв. № ор.	Зм.	Кільк.	Арк.	№ док	Підпис	Дата	Звіт про СЕО		Аркуш
							Звіт про СЕО		53
							Звіт про СЕО		53

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Згідно даних «Регіональна схема формування екологічної мережі Одеської області», що затверджена Рішенням Одеської обласної ради від 20.05.2011 та «Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Одеської області у 2018 році» яка підготовлена Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації у 2019 р., сучасна екологічна ситуація в області протягом останніх років в цілому залишається стабільною. Екологічні проблем регіону побудовані на оцінці екологічної ситуації області з використанням статистичних, соціально-економічних показників та показників стану повітряного та водного середовищ.

Екологічні проблеми району розташування досліджуваної ділянки є аналогічними до регіональних проблем. Однією з важливих екологічних проблем регіону залишається забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств. Основним чинником та критерієм для визначення забруднення атмосферного повітря є норматив якості атмосферного повітря, який відображає гранично допустимий максимальний вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та при якому відсутній негативний вплив на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Спостереження за станом навколишнього середовища проводяться Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації. З інформацією моніторингу можна ознайомитись на сайті Департаменту.

В регіоні моніторинг довкілля здійснюють територіальні органи суб'єктів моніторингу.

До основних суб'єктів регіональної системи моніторингу довкілля області відносяться:

- Гідрометцентр Чорного та Азовського морів;
- Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю;
- Український науковий центр екології моря;
- Причорноморське державне регіональне геологічне підприємство;

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

								Аркуш
								Звіт про СЕО
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата			54

- Одеська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України»
Держґрунтохорона;

- Департамент з питань цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами Одеської обласної державної адміністрації;

- ДП «Одеський регіональний центр стандартизації, метрології та сертифікації».

За даними Державної екологічної інспекції в Одеській області щодо охорони атмосферного повітря за січень – червень 2019 року було здійснено 62 перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства:

- складено 43 протоколів про адміністративне правопорушення;
- притягнуто до адміністративної відповідальності 27 посадових осіб (громадян);
- накладено штрафів на суму 4,046 тис. грн., стягнуто – 19,448 тис. грн.

За даними Державної екологічної інспекції в Одеській області щодо охорони водних ресурсів за січень – червень 2019 року було здійснено 67 перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства:

- складено 40 протоколів про адміністративне правопорушення;
- притягнуто до адміністративної відповідальності 37 посадових осіб (громадян);
- накладено штрафів на суму 4,743 тис. грн., стягнуто – 4,199 тис. грн.

За даними Державної екологічної інспекції в Одеській області щодо охорони земельних ресурсів за січень – червень 2019 року було здійснено 78 перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства:

- складено 9 протоколів про адміністративне правопорушення;
- притягнуто до адміністративної відповідальності 8 посадових осіб (громадян);
- накладено штрафів на суму 5,355 тис. грн., стягнуто – 2,550 тис. грн.

Моніторинг утворення, розміщення, знешкодження та захоронення відходів в області, сміттєзвалищ, поводження з непридатними хімічними засобами захисту рослин надані в табл. 1 та 2. Таблиці складаються за даними, які надходять від Державної екологічної інспекції в Одеській області за результатами інспекційної діяльності в цьому напрямку.

За даними Державної екологічної інспекції в Одеській області щодо поводження з відходами і хімічними речовинами було здійснено 94 перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства:

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про СЕО	Аркуш
							55

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

- складено 173 протоколів про адміністративне правопорушення
- притягнуто до адміністративної відповідальності 172 посадових осіб (громадянин);
- накладено штрафів на суму 101,235 тис. грн., стягнуто – 66,215 тис. грн.

Стратегія розвитку Одеської області на 2021-2027 роки передбачає такий стратегічний пріоритет як: Екотрансформація:

1. Забезпечення якісною питною водою, реконструкція та будівництво систем водопостачання із застосуванням новітніх технологій і обладнанн

2. Зменшення забруднення недостатньо очищеними стічними водами поверхневих водних об'єктів регіону

3. Мінімізація імпорту електроенергії завдяки розвитку власної ресурсної бази

4. Розвиток відновлюваних енергоресурсів

5. Формування енергоефективної свідомості у громадян

6. Енергомодернізація житлового фонду

7. Створення нових та розширення існуючих територій та об'єктів природно-заповідного

Фонду

8. Розвиток нових потужностей з переробки та утилізації відходів

Стратегією передбачено об'єднання зусиль, спрямованих на заохочення економічного зростання та капіталовкладень у регіон, і водночас спрямованих на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, для формування регіону, в якому є важливою висока якість життя нинішнього та прийдешніх поколінь.

Під час підготовки Стратегії взято до уваги можливий вплив її заходів на довкілля. У цьому зв'язку Стратегія передбачає такі засоби реалізації, котрі зберігають природні, культурні та історичні досягнення, забезпечуючи сталий розвиток.

Стратегічні цілі передбачають значне покращення ситуації для здоров'я та добробуту населення.

Потенційно можливі види впливу діяльності на окремі компоненти довкілля зведені в таблицю, наведену далі.

Таблиця 1

№ з/п	Об'єкт впливу	Вид впливу	Заходи по зниженню впливу
1	2	3	4
1	Геологічне середовище	відсутній	Негативних впливів не передбачається.
2	Землі	відсутній	На 2016-2020 роки відповідно до Програми на території всіх районів

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про CEO	Аркуш
							56

Зам. інв. №
Підп. і дата
Інв. № ор.

№ з/п	Об'єкт впливу	Вид впливу	Заходи по зниженню впливу
1	2	3	4
			Одеської області, крім Овідіопольського району, заплановано виконання робіт з інвентаризації земель лісгосподарського призначення за рахунок коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва до обласного бюджету.
2	Ґрунти	Збільшення виробничого навантаження може привести до збільшення утворення відходів. На території Одеської області високий рівень утворення відходів та низькі показники їх використання як вторинної сировини призвели до того, що в регіоні щороку в промисловості та комунальному секторі нагромаджуються значні обсяги твердих відходів, з яких лише незначна частина застосовується як вторинні матеріальні ресурси, решта потрапляють на звалища (близько 68% від загальної кількості утворених).	Впровадження системи роздільного збирання та повторного використання відходів. Розвиток нових потужностей з переробки та утилізації відходів
3	Водне середовище	Збільшення виробничого навантаження може привести до збільшення навантаження на існуючі очисні споруди та каналізаційні мережі які були побудовані у 70-80 роках минулого століття, на даний час вони морально та фізично застарілі і не відповідають сучасним вимогам.	Реконструкція та будівництво систем водопостачання із застосуванням новітніх технологій і обладнання
4	Повітря	До основних антропогенних джерел забруднення атмосфери належать: теплове та енергетичне устаткування, промислові підприємства, сільське господарство, всі види транспорту.	Зниження техногенного навантаження на атмосферне повітря; виконання природоохоронних заходів та впровадження сучасних технологій очищення промислових викидів, створення повноцінної і ефективної регіональної системи моніторингу довкілля.

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата
-----	--------	------	-------	--------	------

№ з/п	Об'єкт впливу	Вид впливу	Заходи по зниженню впливу
1	2	3	4
			<p>Розвиток альтернативної енергетики. Збільшення кількості виробників електричної енергії із сонячного випромінювання та енергії вітру в області.</p> <p>Основними заходами щодо зниження шкідливого впливу автотранспорту на атмосферне повітря є: перехід автомобілів на газове паливо; використання альтернативних видів палива, використання присадок для покращення технологічних та екологічних характеристик палива; раціональна організація перевезень та руху; вдосконалення доріг; більш детальний вибір парку рухомого складу і його структури; оптимальна маршрутизація автомобільних перевезень; організація і регулювання дорожнього руху; раціональне керування автомобілем; удосконалення ДВЗ та постійна їх підтримка у справному технічному стані.</p>
5	Кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів)	відсутній	Негативних впливів не передбачається. Змін мікроклімату у результаті реалізації Стратегії не очікується.
6	Заповідні об'єкти	відсутній	Створення нових та розширення існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду бази. Розроблення проєктів землеустрою з організації та встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду та проєктів організації їх територій.
7	Рослинний та тваринний світ	Біологічне різноманіття втрачається під час забудов, розорювання землі, меліорації, спорудження водосховищ, створення мереж транспортної інфраструктури та здійснення інших видів господарської	Для збереження біологічного та ландшафтного різноманіття в області вносяться пропозиції для створення нових територій природно-заповідного фонду, проводиться робота з упорядкування існуючих територій та об'єктів природно-

Зам. інв. №	
Підл. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

- забезпечення загальної доступності матеріалів генеральних планів населених пунктів, звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

- оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;

- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища.

Одна з стратегічних цілей Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 роки: підвищення якості життя та збереження довкілля.

Проект передбачає:

- Розробка та впровадження системи управління відходами

- Підвищення якості атмосферного повітря, зниження факторів негативного впливу на зміни клімату.

- Розвиток екомережі, природно-заповідного фонду, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття.

- Поліпшення стану водних об'єктів та вдосконалення систем водокористування.

- Підвищення екологічної культури і свідомості населення.

Першочергова увага цілей Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 акцентована до охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення – невід'ємна умова сталого розвитку регіону і країни в цілому. Саме тому на території області повинна здійснюватися політика, спрямована на досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, на охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

Проведена оцінка можливих видів і рівнів впливу на навколишнє середовище показує, що прийнятні цілі і завдання Стратегії відповідають раціональному використанню природних ресурсів і дозволяє зробити висновок, що планована діяльність відповідає діючому природоохоронному законодавству України.

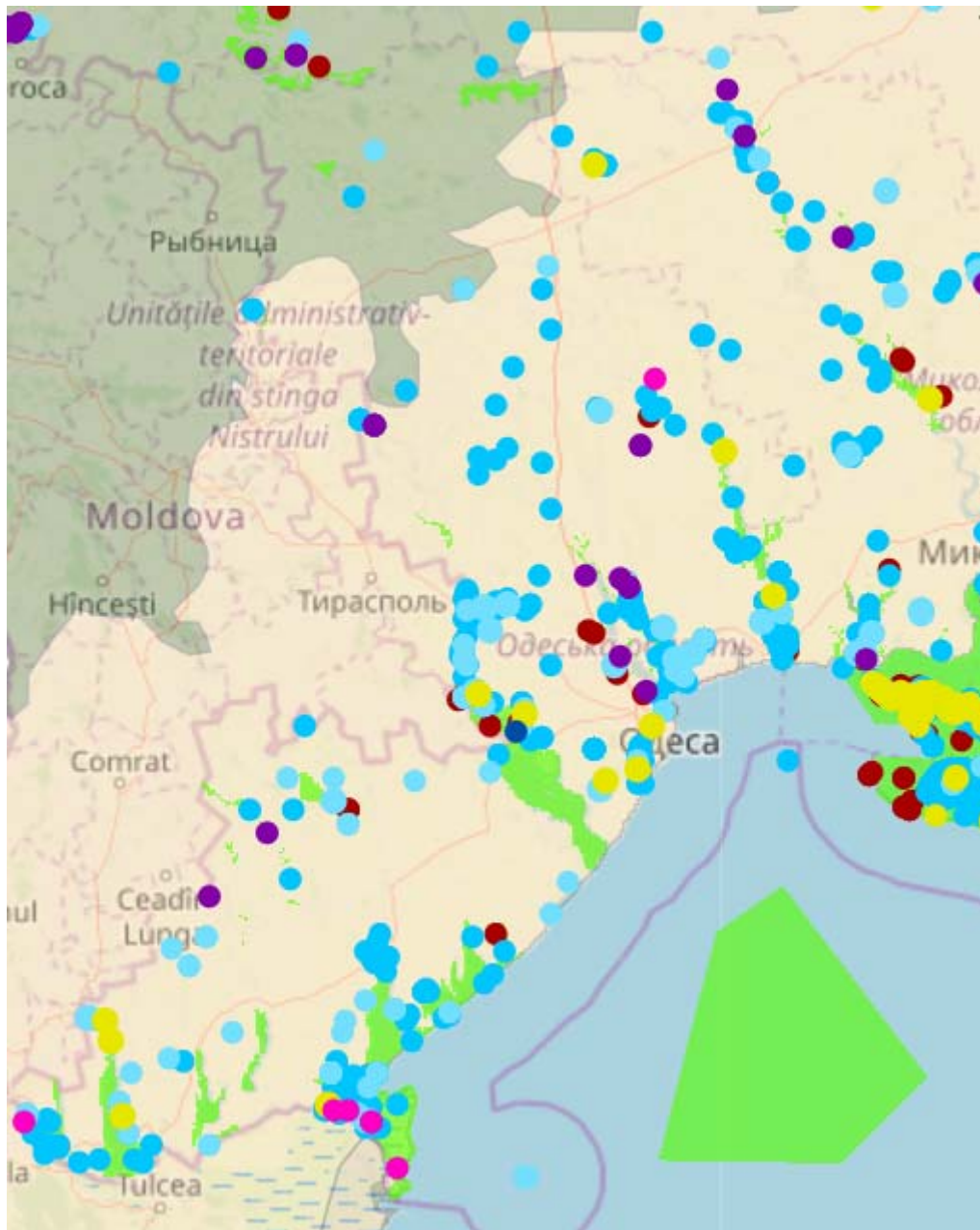
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата	Звіт про СЕО	Аркуш
							61

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

присутні території природно-заповідного фонду, що внесені до Смарагдової мережі України.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по інших напрямках співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань Стратегії. Дотримання вищезазначених зобов'язань може бути реалізоване в сфері науково-технічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок.	Підпис	Дата

містобудівною документацією в частині розвитку систем комунальної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних дружніх до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Інв. № ор.	Зм.	Кільк.	Арк.	№ док	Підпис	Дата			Аркуш
									65
Інв. № ор.									
Підп. і дата									
Зам. інв. №									

6 ОПИС НАСЛІДКИВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, УТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 296 від 10.08.2018, у даному розділі описуються наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення - будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проекту на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації продуктами згорання палива та викидами пилу при проведенні земляних робіт і переміщенні автотранспорту в межах будмайданчику) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі.

Вторинні наслідки – пряма повна або часткова зміна елементу навколишнього середовища, яка призведе до руйнування, зміни навколишнього середовища (наприклад, забруднення природних місць проживання нанесе шкоду видам фауни, які залежать від цього середовища проживання).

Під кумулятивними впливами розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому, видів людської діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови, і які б не виявилися в разі відсутності інших видів діяльності, крім самої планованої діяльності.

Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми окремими діями факторів, які, працюючи разом протягом тривалого періоду часу поступово накопичуючись, підсумовуючись згодом в одному і тому ж районі, можуть викликати значні наслідки. Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом часу перевершують її можливість їх асиміляції або

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

								Аркуш
								Звіт про СЕО
Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата			66

трансформації. Стратегія не передбачає появу негативних ризиків для здоров'я населення міста та довкілля. Натомість Стратегічні цілі передбачають значне покращення ситуації для здоров'я та добробуту населення.

Оцінка ймовірного впливу планованої діяльності на довкілля наведена у таблиці нижче.

Таблиця 2

Чи може затвердження документу державного планування та, в подальшому, реалізація планованої діяльності спричинити:		Негативний вплив		
		Так	Ймовірно	Ні
1		2	3	4
Повітря				
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел		+	
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		+	
3.	Погіршення якості атмосферного повітря		+	
4.	Появу джерел неприємних запахів			+
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			+
Водні ресурси				
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води		+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)			+
8.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			+
9.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод		+	
10.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)			+
11.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			+
12.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			+
13.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод			+
14.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			+
15.	Забруднення підземних водоносних горизонтів			+
Відходи				
16.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів		+	
17.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки		+	

Зам. інв. №
 Підп. і дата
 Інв. № ор.

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата
-----	--------	------	-------	--------	------

Звіт про СЕО

Чи може затвердження документу державного планування та, в подальшому, реалізація планованої діяльності спричинити:		Негативний вплив		
		Так	Ймовірно	Ні
1		2	3	4
18.	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки		+	
19.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			+
20.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів			+
Земельні ресурси				
21.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		+	
22.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			+
23.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу			+
24.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літо генної основи або зміни геологічної структури			+
25.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель		+	
26.	Виникнення конфліктів між ухваленими цілями Стратегії та цілями місцевих громад			+
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
27.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			+
28.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			+
29.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому			+
30.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин		+	
31.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей			+
32.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			+
33.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)			+
Населення та інфраструктура				
34.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території			+
35.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			+
36.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему. Зміни в структурі транспортних потоків			+
37.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			+

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Чи може затвердження документу державного планування та, в подальшому, реалізація планованої діяльності спричинити:		Негативний вплив		
		Так	Ймовірно	Ні
1		2	3	4
38.	Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги			+
39.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			+
Екологічне управління та моніторинг				
40.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			+
41.	Погіршення екологічного моніторингу			+
42.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження			+
43.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			+
Інше				
44.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			+
45.	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			+
46.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			+
47.	Суттєве порушення якості природного середовища			+
48.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			+
49.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей			+

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Система моніторингу довкілля – це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища.

Організація моніторингу вимагає визначення того, хто повинен здійснювати моніторинг, хто повинен забезпечувати доступ до результатів, що має бути предметом моніторингу, яка інформація повинна оприлюднюватися (безпосередні дані вимірювань або результати їх аналізу), де слід здійснювати моніторинг, з якою періодичністю й протягом якого часу, коли слід оприлюднити результати, які методи моніторингу та поширення інформації слід використовувати. Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Для організації моніторингу у Стратегії пропонується створити Комітет з управління впровадженням.

До складу Комітету мають входити представники органу місцевого самоврядування, громадськості і бізнесу (міський голова та його заступники, керівники управлінь і відділів міськвиконкому, приватні підприємці, представники об'єднань громадян).

Підсумки моніторингу підводяться один раз рік у вигляді звітів. Фіксуються та аналізуються:

- а) ступінь виконання кожного завдання проектах;
- б) невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- в) дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів;
- г) оцінка потреб у фінансуванні;
- д) пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про СЕО	
---------------------	--

Аркуш
72

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ЗАЗНАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Основним об'єктом дослідження, що проходить процедуру СЕО є документ державного планування: Стратегія розвитку Одеської області на 2021-2027 роки.

Документи державного планування- стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Метою стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 роки є необхідність оцінювання наслідків виконання документів державного планування, сприяттні сталому розвитку шляхом забезпечення охорони навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності та охорони здоров'я населення, а також в інтегруванні екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

У звіті про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування - проведено оцінку наслідків реалізації Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 роки на навколишнє природне середовище, у тому числі для здоров'я населення та зобов'язань у сфері охорони довкілля і заходів, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також заходів щодо моніторингу цих наслідків. На основі статистичної інформації, адміністративних даних, результатів досліджень було охарактеризовано поточний стан довкілля населеного пункту, стан довкілля та умови життєдіяльності населення на територіях, що ймовірно зазнають впливу внаслідок виконання документа державного планування.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки було виявлено ймовірні проблеми та наслідки для навколишнього середовища, що полягають в забрудненні атмосферного повітря, впливі на ґрунтове та водне середовище внаслідок реалізації Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 роки

З метою охорони навколишнього природного середовища у даному звіті передбачено виконати ряд заходів щодо охорони атмосферного повітря, щодо захисту водного та ґрунтового середовищ. Запропоновано комплекс заходів,

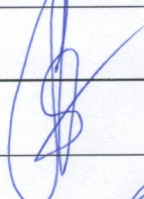
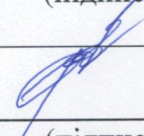
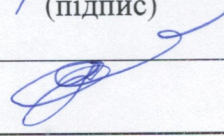
Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата			

ПЕРЕЛІК ВИКОНАВЦІВ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Виконавець 1 <u>Герасименко М.В. Інженер-проектувальник</u> (прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація)	 _____ (підпис)
Виконавець 2 <u>Гордієнко К.Ю. Інженер-еколог</u> (прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація)	 _____ (підпис)
Виконавець 3 <u>Ковган Я.О. Інженер-проектувальник</u> (прізвище, ім'я, по батькові, кваліфікація)	 _____ (підпис)

ДОДАТКИ

Зм.	Кільк.	Арк.	№ док	Підпис	Дата

ДОДАТКИ

Інв. № ор.	Зм.	Кільк.	Арк.	№ док	Підпис	Дата	<i>Звіт про СЕО</i>	Аркуш
								78
Підп. і дата								
Зам. інв. №								

Після оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки на сайті Одеської обласної державної адміністрації <https://oda.odessa.gov.ua/socialeconomic/strategichna-ekologichna-otsinka>, оригінал Заяви було надіслано до Органів, зазначених у статтях 6 та 7 Закону «Про стратегічну екологічну оцінку».

Було отримано у відповідь листи від:

1. Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації (лист №5879/05-09/5731 від 19.12.19);
2. Департаменту охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації (лист №05-08-4367/2505 від 11.12.19)

Копії листів надаються нижче.

Всі пропозиції та зауваження було враховано у Звіті про стратегічну екологічну оцінку

Інв. № ор.	Підп. і дата	Зам. інв. №							Звіт про CEO	Аркуш
										79
			Зм.	Кільк.	Арк.	№док	Підпис	Дата		

УКРАЇНА

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Канатна, 83, м. Одеса, 65107, тел. (048) 728-35-05

E-mail: ecolog@odessa.gov.ua веб-сайт: <http://ecology.odessa.gov.ua/> Код ЄДРПОУ 38721915

№ _____
на № _____ від _____

Департамент економічної
політики та стратегічного
планування Одеської обласної
державної адміністрації

Про визначення обсягу
стратегічної екологічної оцінки

Відповідно до листа від 05.12.2019 №03.2-03/2278 Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації на виконання статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» розглянув заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту «Стратегії розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки» (далі – Стратегія) та надає наступні пропозиції, які необхідно врахувати при складанні звіту про стратегічну екологічну оцінку:

- детально описати природоохоронні заходи, вжиття яких забезпечить мінімальний вплив реалізації Стратегії на довкілля, життя та здоров'я населення;
- передбачити проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації Стратегії з визначенням системи показників, відповідальних за проведення моніторингу, виконавців, порядку і строків проведення моніторингу;
- визначити пріоритетні напрямки розвитку області;
- провести аналіз стратегічних цілей області з ключовими напрямками розвитку;
- передбачити виділення:
  - а) територій, привабливих для інвестицій та розвитку малого і середнього бізнесу;
  - б) територій енергоефективної та дружньої до довкілля інфраструктури;
  - в) територій відкритої влади і сучасного управління, націленого на співробітництво та розвиток місцевих громад;
  - г) територій якісної освіти, медицини, культурного різноманіття тощо.

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
Департамент екології та природних ресурсів
5879/05-09/5731 від 19.12.2019
сн

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO

Аркуш
80

– провести аналіз відповідності положень обласної Стратегії Державній стратегії регіонального розвитку України шляхом порівняння їх оперативних цілей;

– проаналізувати інформацію про рівень природної та техногенної безпеки (перелік та розміщення потенційно небезпечних об'єктів та інших джерел виникнення надзвичайних ситуацій, площа території та кількість населення в зонах можливого ураження) та окреслити шляхи та відповідні заходи щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження від потенційно небезпечних об'єктів;

– передбачити вжиття заходів щодо розробки обласного Плану управління відходами та його реалізації (з метою зменшення обсягів захоронення відходів на полігонах твердих побутових відходів шляхом їх повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв);

– передбачити вжиття заходів щодо утилізації/видалення непридатних та заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин (ХЗЗР), які знаходяться на території області;

– планом реалізації Стратегії передбачити долю фінансування з місцевих та державного бюджетів; кошти субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ, кошти ДФРР, міжнародної технічної допомоги та інші грантові й донорські кошти та можливість такого фінансування як кредитування;

– передбачити заходи щодо встановлення пунктів спостереження за рівнем забруднюючих речовин в атмосферному повітрі Одеської області;

– передбачити заходи щодо захисту територій населених пунктів області від шкідливої дії води (підтоплення та затоплення);

– передбачити заходи щодо покращення гідрологічного режиму водних об'єктів області;

– передбачити вжиття заходів щодо недопущення забруднення неочищеними стічними водами поверхневих вод області (будівництво та реконструкція очисних споруд);

– передбачити заходи щодо створення нових та розширення існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

– передбачити основні засоби щодо збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Вимоги до структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку, визначені частиною 2 статті 11 Закону є обов'язковими.

При розробленні звіту про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування рекомендуємо використовувати Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджені наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296 (зі змінами).

Виконуючий обов'язки директора

Олексій ПОВАР

Кіусе Ольга
Кордон Наталія 728-34-58

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO					Аркуш
					81

УКРАЇНА

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

65107, м. Одеса, вул. Канатна, 83, тел. (048) 736-13-00, e-mail: zdravdelo@gmail.com

На № 11.12.2019 від № 05-18-4364/2505

Департамент економічної
політики та стратегічного
планування Одеської обласної
державної адміністрації
проспект Шевченко, 4, м.Одеса, 65032

До Департаменту охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації надана заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Одеської області на період 2021 – 2027 роки. Відповідно до запиту Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації від 05.12.2019 року №03.2-03/2277 Департамент охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації вважає необхідним врахування нищезазначених законодавчих актів:

1. Постанова головного державного санітарного лікаря України №45 від 01.12.1999 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень»;
2. Постанова Міністерства здоров'я України №42 від 01.12.1999 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень»;
3. Постанова Міністерства здоров'я України №37 від 01.12.1999 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку»;
4. Наказ Міністерства здоров'я України №54 від 02.02.2005 «Про затвердження державних санітарних правил "Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України»;
5. Наказ Міністерства здоров'я України №173 від 19.06.1996 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»;
6. Наказ Міністерства здоров'я України №145 від 17.03.2011 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць»;

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	Недок	Підпис	Дата

Звіт про CEO				
---------------------	--	--	--	--

Аркуш	82
-------	----

01/2019
року

7. Наказ Міністерства здоров'я України №400 від 12.05.2010 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
8. Наказ Міністерства здоров'я України №476 від 18.12.2002 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил при роботі з джерелами електромагнітних полів»;
9. Орієнтовні безпечні рівні впливу хімічних чинників у повітрі робочої зони (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 17.07.2015 року);
10. Гранично допустимі концентрації хімічних чинників у повітрі робочої зони (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 17.07.2015 року);
11. Значення гігієнічних нормативів і регламентів безпечного використання хімічних речовин (затверджено головним державним санітарним лікарем України від 23.04.2015 року);
12. Наказ Міністерства здоров'я України №173 від 19.06.1996 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»;
13. Постанова головного державного санітарного лікаря України №28 від 01.07.1999 «Державні санітарні правила та норми «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України»;
14. Наказ Міністерства здоров'я України №1114 від 19.12.2013 «Про затвердження Гігієнічних вимог до дієтичних добавок»;
15. Наказ Міністерства здоров'я України №30 від 23.02.2000 «Про затвердження списків і введення в дію гігієнічних регламентів шкідливих речовин у повітрі робочої зони і атмосферному повітрі населених місць».

На підставі роз'яснень Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.05.2019 №5/3-10/5035-18 (додається) проекти документів державного планування (загального, регіонального та місцевого рівнів), звіти про СЕО та повідомлення про оприлюднення документів подаються до Міністерства екології та природних ресурсів України та Міністерства охорони здоров'я України.

У зв'язку з вищенаведеним знімаємо документ з контролю.

ТВО Директора

Ігор ГІНЖУЛ

Наталія ОДІРІЙ – ЗАХАР'СЬКА
Олена ЛОБОВАВА
(048) 725-47-88

Зам. інв. №	
Підп. і дата	
Інв. № ор.	

Зм.	Кільк.	Арк.	№док	Підпис	Дата

Звіт про СЕО

Аркуш

83